

BAJAI ÚJSÁG

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY BÓDOG-TÉR 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 45.

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. MAMUSICH JÓZSEF

ELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 2-80 fillér.
FÉL ÉVRE 16— P. EGÉSZ ÉVRE 32— P
Vasárnapi és csütörtöki számra előfizetés havi 1 P

Gloria in excelsis Deo!

A betlehemi csillag fényessége diadalmasan tör át évezredek homályán, felvillan a magyar éjtszaka vigasztalan sötétségében, sugárkéveje végigsöpri a szenvedő ország megváltást esdő arcúlatát, megvilágítja válságunkkal küzdő, sápadt fiait, akik felcsillanó szemmel nézik az égi fényt és szomjas lélekkel figyelnek fel az angyalok énekére: dicsőség a magasságban Istennek, békesség a földön a jóakaratu embereknek.

Isten dicsőségét hirdeti az ég végtelenbe vesző kéksége, a csillagok megszámlálhatatlan sokasága, a naprendszerek káprázatos arányai, a világmindenségben felhalmozódott energiák elképzelhetetlen mennyisége, a mikro-kosmos változatos és gazdag élete. Isten dicsősége ragyog a napsugárban, reszket a csillagfényben, fehérlik a szűztiszta hóban, tükröződik a harmateppben, az óceánok titokzatos mélységeiben, a hegyóriások csillogó ormán, a rengetegek zöldjén, a mezők színpompás szőnyegén. Isten dicsősége orgonál az orkán félelmetes morajában, dalol a pacsirta énekében és zug a harangok érces hangjában. Isten dicsősége rezeg az emberi agyat feszítő gondolatok magasbátörésében, a lélek sokszínű életének megnyilvánulásában, az érzelmek hullámzásában, az akarat lendületes vállalkozásaiban.

Ami Istennek a dicsőség, az az embernek a békesség. Isten dicsősége mindenek felett álló és örökké tartó. Az emberi békességet azonban feldulta a háboru, az önzés, a kapzsiság, széthuzás. Országromok törme-

lékein Jeremiás siralmait sirjuk, mert a gonoszság sötét hatalmai elraboltak békénket. A magyar szív tele van keserűséggel, a magyar szem tele van könnyekkel, a magyar száj csak panaszra tud fakadni, a magyar kéz csak ökölbe tud szorulni. Be nem teljesült álmok, elérhetetlen vágyak tódulnak a lelkeket. A magyar homlokán bárazdak futnak át, szeme mérhetetlen bánatoktól terhes tekintettel furódik a messzeségbe, háta meghajlik, mintha az egész világ terhét hordaná vállain. A ma embere önmagába roskadó

fájdalommal, tehetetlen ámulattal nézi az események egymásutánját, társadalmi osztályok lezüllését, szazezrek nyomorát, a mult nagyság ijesztően gyors sorvadását. Vigasztalan sivársággal kell mindnyajunknak rádöbenni arra, hogy széles e világon egyedül állunk kellős közepén egy acsarkodó emberáradatnak, mely feldarabolta hazánkat, bilincsekbe verte testvéreinket, elrabolta városainkat, kéklő hegyeinket, szöke folyóinkat.

Ebbe a vigasztalanságba küldi biztató sugarat a betlehemi csillag. Az összeomló világ agóniájában, a ránszakadt sötétség homályában lelkünk meg-

szédül a rázuhanó fényáradattól és megfürdik a magasságok aranyos vizében. A betlehemi csillag világossága új élet csiráit hozza lelkünk televényébe a mult messzeségéből. E világosságnál tisztán látjuk céljainkat és akik önerőnkben bizalmatlanok voltunk, fölemelt fővel nézünk előre: egyenes az utunk, melyről nincs letérés, élő a hitünk, melyben nincs kételkedés, cselekvő a szeretetünk és hazaszeretetünk, melyben nincs önzés. A kis Jézus ragyogó szeme végigsiklik rajtunk és hősiességet, hitet, önfeláldozást csepegtet lelkünkbe. Halljuk biztató szavát: én is koldusszegényen születtem és mégis a lelkek, az élők, holtak, a világmindenség királya vagyok. Dideregve fagyoskodtam és most én melegitem fel az emberek lelkét, kiüldöztek hazámból és most engem dicsóít milliók és milliók éneke. Tövisel koronáztak meg és most én nyujtom felétek az örök élet koronáját.

Legyen a betlehemi csillag nemzeti és lelki ujjászületésünk tündöklő iránytűje. Boruljunk le alázattal, odaadó hittel és lángoló szeretettel a jászolban fekvő Gyermeke előtt. Kérjük a kis Jézust, hogy töltsen meg a hideg lelkeket a karácsony napsugaras derűjével, a fűtetlen szobákat jóleső melegséggel. Adjon jóakaratu, engesztelő szívet ellenségeinknek és jótékony lelket a gazdagoknak. Oltson szilárd reményt minden magyarba, hogy tudjon bizni a szebb jövőben és adjon erős akaratot, acélos izmokat, hogy megvalósulhassanak a nagy magyar vágyak Isten dicsőségére és a jóakaratu emberek békességére.

Az örökös király meleghangu levelet intézett a Szent Korona Szövetséghez

Élénk emlékezetében él még városunk társadalmának az a bensőséges szép ünnepélye, melyet a Szent Korona Szövetség bajai szervezete rendezett azon a helyen, ahol utolsó mártír királyunk utóljára lépett hazai rögre.

A követség agilis elnöke dr. Donhoffér Szilárdné, ez ünnepségről szóló részletes beszámolóját elküldötte az örökös királynak Steenocker-czeelbe, ahonnan most meleghangu válasz érkezett.

Meghatódott szavakkal mond köszönetet Baja város kegyeletes érzelmének ama szép megnyilvánulásáért.

A Bajai Újság erre vonatkozó közleményeit, a fényképeket és Bárdos Amália urleány mélyérzésű költeményét Ófelségeik meghatottsággal párosult halálával fogadták és a legszívélyesebben köszönik. Ófelségeiknek különösen jól esett az eszméhez és személyeikhez való ragaszkodás-szép megnyilatkozása, mely azt igazolja, hogy a változó idők dacára ezen érzelmek változtklanul megmaradtak és továbbra is ápolatnak."

Dr. Donhofferné és Bárdos Amália az örökös király fényképét is megkapták. A legelső helyről érkezett levelet cs. Keresztes Artur ny. tábornok jegyezte.

Küszöbön álló jugoszláv forradalomról terjedtek el hírek

Egy francia lap közli Pribicevics Frágából kelezett levelet, aki arra kéri a francia demokráciát, hogy tagadja meg a kölcsonnt a mostani jugoszláv kormánytól, mert ez a diktatura teremtménye és a szabad választások után uralomra kerülő jugoszláv kormány nem fogja elismerni a mostani kölcsonnokat.

A levéllel kapcsolatban a lap kifejti, hogy a jugoszláv forradalom küszöbön áll. Belgrádban forradalmi gúnydalokat énekelnek a királyi családról.

A párisi szerb és horvát köztársasági diákok tiltakoznak a király diktaturája ellen és követelik a diktatura lemondását, a köztársaság kikiáltását és az 1929. évi államcsíny részeseinek megbüntetését.

Férfi zokni — — — 40 fillér
Férfi zokni mintás — — — 50 fillér
Férfi zokni vastag — — — 80 fillér
Férfi zokni meleg, vattás — 1.20 P.
Férfi cipő fél divatos barna 12.— P.

Férfi cipő fél divatos fekete 12.— P.
Férfi cipő fekete magasszáru 12.— P.
Férfi bokavédő párja — 2.— P.
Férfi meleg kesztyű párja — 1.80 P.
Női harisnya párja — 50 fillér

Női harisnya téli párja — 1.— P.
Női harisnya téli jobb párja 1.50 P.
Női „Viskosa” selyem harisnya 2.40 P. helyett most párja 1.50 P.
Női műselyem harisnya 1.50 P. helyett most párja — 80 fillér

Női cipő pántos fekete s színes 12.— P.
Női cipő regatta fekete s színes 12.— P.
Női divaternyő 5.20 P.
Gummi mosdószivacs 1 drb 25 fillér
Beretvapenge 1 darab — 20 fillér

Férfi, női és gyermekcipők, eredeti „Avasi krém”, „Avasi szappan”, bőrkesztyűk, ingek, nyakkendők, posztócipők és poulowerek olcsón kaphatók.

Minden pár G. F. B. jelzésű harisnyához ingyen adok egy babát, vagy egy lapdát.

GFB

BRUSZT LAJOS

divatüzletében

Baja, Hitelbank palota

harisnyák lerakata

Külpolitikánk utvonalai.

Irta: dr. Walko Lajos, magy. kir. külügyminiszter.

Az utolsó idők gazdasági és politikai képe annyira széjjelfutó, hogy minden kis országnak fokozott óvatossággal kell külpolitikát irányítani.

A magyar külpolitika alapelvei le vannak fektetve és azokat minden magyar kormány, már csak az adott helyzet kényszerűsége folytán is, magáévá fogja tenni. Ezek az alapelvek, abban foglalhatók össze, hogy a számban mindig növekvő magyar népnek biztosítani kell a békés fejlődés lehetőségét, aminek elősegítésére igyekeznünk kell az államoknál baráti megértésre találni, továbbá gondoskodnunk kell, hogy a magyar népnek az a része, amely a határokon kívül esik és amely, körülbelül, a nemzet egyharmadát teszi ki, a nemzetközi szerződésben biztosított jogaival élhessen és fennmaradásának alapfeltételét kiküzdhesse.

Az általános irányító alapelveken kívül azonban napról napra felmerülnek olyan problémák, amelyeknek sürgős megoldására szükség van az ország mindennapi életének lehetőleg zavartalan folytatására.

Amint ismeretes, a napi problémák — amelyek legnagyobb része gazdasági természetű —

nemcsak Magyarországot állítják különleges feladatok elé, hanem a szomszédos államokat és azon túlmenően, a nagy- és közep-hatalmakat is.

Sokszor, a be nem avatott szem nem látja meg az egyes, látszólag ötletszerűnek feltűnő, vagy nem közvetlenül egymásból folyó problémák között az összefüggést, nem látja tiszta körvonalakban azt a feladatot, amelyet a magyar kormány maga elé tűzött és amely a nemzeti munka folytonosságának biztosításából áll, ami egyedüli út megerősödésünk felé. Kis állam lévén, nem folyhatunk nagy sullyal bele a nemzetközi politika és gazdasági élet kialakulásába, de földrajzi fekvésünk, a magyar nép faji tulajdonságai és munkája, amelyek együttvéve helyzeti energiánkat adják, lehetővé teszik, hogy nagyobb mértékben jöjünk számításba a nemzetközi életben, mint más hasonló terjedelmű és hasonló számu lakosságú ország.

Nézetem szerint még távolról sem tartunk ott, hogy teljes mértékben elfoglalhattuk volna azt a helyet, amely a népek között bennünket megillet, de viszont, egyrészt nem engedünk történni semmi olyat, amely

jogerős előretörésünket akadályozná. másrészt, a jelenlegi keserves viszonyok között is állandóan dolgoztunk belső megerősödésünkön, tudva, hogy ez az alapfeltétele, hogy a külpolitikában is megfelelő nyomatékkal szerepelhessünk.

Az elmúlt évben, amikor politikai kérdések álltak előtérben, állandóan arra törekedtünk, hogy a barátsági és döntőbíráskodási szerződések sorozatával kidomborítsuk, hogy Magyarország kizárólag békés eszközökkel igyekszik céljait elérni.

A gazdasági és pénzügyi válság kitörése után háttérbe szorultak a politikai problémák és a gazdaságiak és pénzügyiek léptek előtérbe. Ebben a kör-szakban törekvésünk adva van. Ugyanis igyekeznünk kell olyan kereskedelmi, pénzügyi és gazdasági egyezményeket kötni, amelyek a magyar köz- és magángazdaságra súlyosbodó terheket megkönnyítik és a forgalmat növelni engedik. Remélem, hogy a mostani légkörben ez talán inkább fog sikerülni, mint a múltban. Válság idején sokkal jobban érzik az egyesek is és a nemzetek is egymásrautaltságukat.

A világválság azonban egy nagy tanulsággal is szolgálhat és ez az, hogy egy erőforrásaitól mesterségesen megfosztott,

legyengült ország a nemzetközi életben egy olyan teherrel, amelynek súlya minden válság idején fokozottabb mérvben domborodik ki.

Két elsőrangu kötelesség származik ebből a magyar népre. Az egyik az, hogy továbbra is bizonyítsa, hogy akarja és tudja-e ezt a szerepet betölteni, amelyre hivatta van, a másik pedig, hogy igyekezzék minden magyar ember ezt az igazságot minél szélesebb körben a világ népeinek köztudatába belevinni.

— A kiscsávolyi oltáregylet műsoros estje. A baja-kiscsávolyi Oltáregylet karácsony második napján, dec. 26-án délután negyed 6 órai kezdett a kiscsávolyi ovodában jótékony célú műsoros teadélután rendez. A bevétel: a szegény gyermekek felruházására fordítja az oltáregylet. A műsor: 1. Bevezető beszéd. 2. Gounod: Pastoralet. 3. Melyiket? Irta: Várady Antal. Szaválja: Vavra Erzsébet. 4. Braga: La Serenata. 5. Karácsonyi hópihé. Irta: Krüger Aladár. Szaválja: Bálint Mária. 6. Karácsonyi énekek. Előadja: Banis Imre. 7. Távol és közel. Irta és felolvassa: Bezerédi Maria. 8. Bohus András karácsonyestje: Pálós József. 9. Verdi: Il Trovatore. A zeneszámokat Pavlák László és Sass József adják elő. A teajegy ára 50 fillér. Nem oltáregyleti tagokat is szívesen lát az oltáregylet vezetősége.

Bethlehemben

Kigyúlt a csodás napkeleti csillag, melynek jöttéről az íráskönyvek. Három király elindul fénye mellett, fejük felett angyalkar énekelget.

Országokon, pusztákon menve, menve, mikor elértek hármán Bethlehembe, a város végén volt egy sárga félszer, bekötni lovat, tevé, elefántot; nagy ragyogással a csillag megállt ott s fénylett a pajtán, mint egy drága ékszer.

Bent pásztorok és barmaik. S az almon ringatta újszülött fiát az Asszony; ölen szelíden szendergett a kised, csillag sugára éppen rávilágított, néhány öreg halkán dicsérte Istent, egy borjú bőgött, bégetett a bárány, dalolni kezdett valahol a sármány, nők jöttek s hoztak gyolcsot és virágot.

Oda bemennek a három királyok.

Szívükben nincs kevélység, csak alázat, tömjénnel töltik meg a szalmaházat, mirrhával illetik a Gyermek ajkát s bölcs fejüket kis lábához lehajlítják.

Szamolányi Gyula.

Karácsonyesti emlékek

Igy, karácsony este, vissza száll lelkeim a múltba, amikor családi körben boldogságtól telve vártuk a szent estét.

Milyen más világ volt akkor, mennyi áhitat, remény, mennyi öröm fűződött a Megváltó születésének nagy ünnepnapjához, azt ma már

csak mint egy feledhetetlen édes emléket lehet idézni.

Régi szokás szerint, bőved este a vacsoraidőt puska lövésekkel jelezték. Este, öt-hat óra között sűrűn szóltak a lövések, ilyenkor ültünk mi is a minden jóval terített asztalhoz. Minden bőved este halpaprikás került az asztalra. Boldogult édes anyánk a legnagyobb gondossággal terített fel minden fogást, azontul süteményt, gyümölcsöt is az asztalra, kéznél volt az itai is azért, ne hogy valaki vacsora közben felkeljen az asztaltól. Ezt a házi rendet szigorúan be kellett tartani, mert régi hagyományos meggyőződésnek tartották az öregek azt, ha valaki ilyenkor telkel az asztaltól, akkor nem fognak évközben rendesen ülni, tehát költeni a kottós tyukok. Ez pedig igen nagy szó volt akkoriban, erre igen nagy súlyt fektetett minden háziasszony.

Amikor a vacsora véget ért, gyümölcs, méz és sütemény kivételével minden lekerült az asztalról. Édes anyánk az asztalon maradt morzsát és ételhulladékot gondosan összegyűjtötte, ezt nem kapták meg az állatok, hanem papírzacskóba csomagolva megőrizték valami téle baj vagy betegség orvosiására. Azonban nem emlékszem arra, hogy egyszer is igénybe vették volna a karácsonyesti asztalhulladékot.

Bőved este a szoba padlózatáról elmaradhatatlan volt a szalma. Mi gyerekek, vigan hancuroztunk, hem-

peregtünk a puha szalmán. Édes apánk eloltotta a lámpást és meggyújtotta a csillogó karácsonyfa gertyácskáit, mi pedig tágra nyílt szemekkel gyönyörködtünk a szépséges látványban.

A karácsonyfa tövében volt a szent család a kis Jézussal, egy nagy botra támaszkodó nagybajszú csonka juhász (különösen féltett darab volt mint nagyapai hagyaték), selymes gipszbáránykák és egy jámbor szárnár sorakozott a kis Jézus jászola előtt. De ott voltak ám az ajándékok is, bizony virgács is volt közöttük a rosszabbak részére. Ez a virgács szüleink azon intelmével lett átadva, hogy mindenkor jók és becsületesek legyünk az életben.

Ugyancsak a karácsonyfa előtt szüleink vezetésével hangosan imádkoztunk, majd pedig énekelgettük a szép karácsonyi énekeket, de közben már ki is figyelünk, nem jönnek-e a bethlemesek. Mindig azt találgattuk, be eresztik-e szüleink őket, vagy sem. Persze, hogy be engedték őket, mi pedig riadva néztük a nagy subás juhászokat, a jászolvivőket és a kis Jézust. Volt eset, hogy két-három csapatot is beengedtek a mi nagy örömünkre, de a bethlemesek is megkapták járulékukat. Ezen az estén szabad volt fennmaradnunk mindaddig, amíg az álom el nem nyomott bennünket a puha szalmán. Reggelre azért az ágyban voltunk a szülői szeretet felte vigyázott egészségünkre.

Ezeket a szép karácsonyestéket idézem, amikor gyermekkoromra gondolok. Még ma is érzem mindinkább távolodó melegét és a gyermekszívemre ható mélységeit. Jaj, de hol van ma már mind ez, elsodorta a mai keserves élet. Fűtetlen sötét szobákban virraszt a gond, őrli a testet, vészes csirák fogamzának a gondolatban és nagyon kevesen örvendenek a szent estének. Vajjon mikor fogja ismét felmelegíteni e szép nap a kihűlt családi tűzhelyeket. Bár adná az Ég, hogy minden igaz vagyakozó mielőbb megtalálhatná ezt.

K. V.

Innen—onnan

Irta: Michler Ferenc.

Őszintén mondom, Hölgyeim és Uraim, boldog vagyok, hogy a mai kor gyermekének nevezhetem magamat. Hat hogyne, mikor a felfedezések csak úgy kergetik egymást. Mennyi zseni és mekkora zsenialitás! Nap nap után újabb és szenzációsabb találmányokkal lepik meg ezek a zsenik a világot. A világ maholnap akár mást se tegyen, csak csodálkozzék, — a nagyságoknak kijáró leborulásból akár fel se keljen, mert a másik pillanatban ugyanis hasra kell vágódnia.

Itt van pl. egy újabb szenzáció. Valóságos forradalmat jelent. A morális könyveket, a törvényszéki orvostan köteteit a sutba vágthatjuk. Ez a felfedezés u. i. minden e körbe vágó felfogásnak egyenes ellentéte.

Keserű válságok után, ime fényként újraéledtem

Szemle az új reálgymnázium épület-labirintusában

Szent Imre-tér 5. Büszke palota magasodik a megvénhedt romok helyén, hogy hirdesse a messzi időknek: a tudomány százados bástyája nehéz hányattatások után méltó hajlékra talált. Az akarat diadalát, a szellem megbecsülését és önzetlen nemesmunka verejtékét hirdeti az épület. Az alkotás áll. Disze és értéke a városnak és a tiszteletre méltó Rendnek egyaránt.

Tóth Kálmán és Szarvas Gábor iskolája

Ünnepi köntösében még az épület, ujak a falak, a színek, az ablakok. Maga a főbejárat csarnoka új formájában is régi ismerősként köszönti a belépőt. Balra a gimnázium hősi halottainak fehér emléke kéri a halandó ember tisztelgését, jobbra az évenként kibocsátott rajok kegyeletét hirdetik a falon függő koszorúk. Az előcsarnok folytatódik a régi szűk folyosó helyén. Ott megint két új márványtábla őrizi az iskola két jeles tanítványának emlékét. Egyik ezt hirdeti diáknak, szülőnek, tanítványnak: „Tóth Kálmán, a költő, a gimnázium tanítványa volt. 1839—1845.” A másik aranyos márvány felirata: „Szarvas Gábor, a magyar nyelv őre, a gimnázium tanítványa volt 1842—1848 és tanára 1860—1861.” Alattuk kényelmes várpadok, a messziről érkező látogatók számára. A tá-

gas, impozáns új lépcsőházba jutotjunk. Jobbra-balra széles folyosó, előttünk kényelmes lépcsőzet vezet az emeletre.

Az első impresszió: minden megváltozott, megújult, hogy a régi célt modern eszközökkel annál hatásosabban szolgálhassa. Egyik oldalon így mutatják a helyiségek változását a felirások: Bejáró diákok (ift lakott a pedellus bácsi), Fogadó szoba, a természetrajzi szertár helyén: Ifjúsági gyűlésterem, mellette: Tanári szoba, a régi ifj. könyvtártermet a cserkészcsapat kapta meg régi otthona mellé. A másik oldalon a portás- és telefonfülke a megfelelő kapcsolókkal Háromsoros kapcsoló segítségével a központ közvetítése nélkül is érintkezik egyik állomás a másikkal.

A gondos előrelátás folytán, megszűről érkező kis és nagydiákok a pompás lépcsőjárata alatt kerékpártartót kaptak. A régi fizikai előadó helyén az ifjúsági két könyvtárterem áll, mellette a furni-taragni szerető ifjak számára a slójd szoba.

A tanterem felszerelése egészen modern

A tanterem az iskola Berényi-utcai megnagyobbodott szárnyán van. Négy a földszinten, négy az emeleten. Parkettás modern termek

ezek, kényelmes padokkal, beépített tanári dobogóval, falon függő és ügyes szerkezettel lefelé húzható táblákkal. Az asztalok nem középen, hanem oldalt állanak, hogy a diákok jól lássák a táblát. Kényelmes, tágas világos termek a régi szűk, levegőtlen szobák helyett. A volt tornaterem helyén újabb kapubejárat, illetve kocsikijáró következik. Ennek a kijárónak a gondolatát is a figyelem sugalta. Egyrészt tűzbiztonságot is szolgál, az ünnepélyekről hazainduló közönség kijutását is megkönnyíti.

A Tornaterem, mely egyúttal a város legmodernebb színházterme

Az épület ékessége a gyönyörű nagy díszterem, helyesebben tornaterem. Ünnepi előadások idején is fontos feladat vár e teremre. A szép tervezésű, elegáns helyiséget linoleum padló borítja. Mennyezete művészien mintázott fűzőkockákból áll. Minden kockában egy csillár. A hatalmas magas terem méreteiről körülből fogalmat ad az, hogy egy napi fűtése egész mázsaszület igényel. Nagy beépített szinpad tartozik a díszteremhez, oly magas, hogy valamikor zsinorpadlással is felszerelhetik. Előadások idején leereszthető hajlított székekkel szerelik fel a dísztermet. Jobb felső részén jó áttekinthetést adó karzat húzódik. Szemben a szinpaddal, a magaslati részen a felhúzható ablakokkal felszerelt énekterem áll, ahonnan a diákság nézi majd az előadásokat.

A színházterem mellett öltöző, mosdó helyiségek sorakoznak. Külön öltöző a „sztár”-oknak és egy nagyobb helyiség, ahol a modern tornatanítás minden segítő szerszáma megtehető. A tornaterem előtt másik díszes előcsarnok, egyben ruhatár, honnan egy művésziesen kiképzett kijáró vezet ismét a Berényi utcára.

Ora et labora.

A díszterem előcsarnokából három ajtó nyílik az udvarra is. A nagy négyszögű udvar a réginek kétszerese. A szemben álló épületszárnyon latin felirás inti az ifjúságot: Ora et labora: Imádkozzál és dolgozzál. 68 méter mélységből mélyfúrású kut sugározza az egészséges tiszta vizet két művésziesen kiképzett ivókutba. A kutak felett mindkét oldalon egy-egy pergola. Az egész palota saját vízvezeték berendezéssel van ellátva. Külön az iskolától emelkedik pedellus bácsi izléses, csinos lakása. Előtte kis oszlopcsarnok gyönyörködött.

Az első emelet.

Három fordulóval érünk fel az első emeletre. A megnagyobbodott tanácsteremben villanyos óracsengető, pillanatnyi pontossággal működik és csenget. A tanácsteremből nyílik a modern vasárványokkal berendezett könyvtár. Nagy szárnyas ajtó vezetnek a két kényelmes igazgatói helyiségbe. Mellette a lépcsőzetesen épített fizikai előadó, a nagyszertűen felszerelt, beépített dinamóval ellátott fizikai szertár. Sok-sok kincset év-

Nézzük csak.

Ezelőtt, ha valaki bünt követett el, azt mondtuk, ugyebár, a bűn minősége és nagysága szerint, hogy gazember, szélhámos, szédelgő, csaló az illető. Vagy hát ezekhez hasonló csecsebecses, becéző nevekket díszítettük őket. Ma, kérem mindez már a múlté. Mert, higgyék el, Hölgyeim és Uraim, nem az ember a bűnös, — hanem a pajzsmirigy. Az bizony!

Ha, teszem azt, gyilkol valaki, mondjuk, megöli a feleségét, mert az megunva a házassélet egyhangúságát, többhanguva akarta tenni, s ha ezt meg a férj megunva emberölési műtetet hajtott végre a feleségén, — hát akkor a férj nem bűnös, dehogya, ő csak áldozat! Áldozata a gyilkosságszomjas pajzsmirigyének! Ugy ám!

Lopott valaki? Hát, Istenem, tehet ő róla? Szegényt sajnálni lehet csak! Hisz csak eszköz a ravasz tolvajhajlamu pajzsmirigyek kezében. Az ingerelte szegénykemet, hogy na, vedd el azt a rongyos néhány százast, meglátod jót fog tenni beteges zsebednek. Nos, ha ezek után elvette, hát bűnös ő? Ugye, hogy ő nem volt bűnös? Nem hát! A pajzsmirigy volt a bűnös, ő bujtogatott a lopásra.

Ez csak világos, kérem? Nem? Mondjunk egy másik esetet. — Ha valaki, mondjuk, őszinte hajlamot érez magában (saját, — ön — magában!) hogy a politikai életben vezérszerepet játsszon (és hány ilyen

érzelgős ember van ma!) és már látja is magát a hatalom birtokában, képzeletében máris önzetlen pártvezér, akinek az Andrássy uton csak 86 palotája van, Svájcban pedig csak 10 ezer hold birtok várja pártjának bukását, már érzi is, hogy bőkezű mecénása lenne a munkásságnak, mert igazságos lenne, hát az ilyen emberre mi azt mondtuk, hogy hüpöhonder. De ma már nem ezt mondjuk. Ma már hagynunk kell, hadd beszéljen, hisz ugyanis csak az a rosszindulatú pajzsmirigy beszél belőle,

Az bizony! Mégpedig dr. Luis Berman amerikai specialista szerint. Luis dr. u. is kijelentette, hogy ő több száz gonosztevőt megvizsgált a Sing Sing fegyházban, és úgy találta, hogy minden bűnözőnél rendellenesen fejlődtek a pajzsmirigyek. Szerinte ez a rendellenesség az oka a jellem ferde kialakulásának. Emiatt lesz egyikből tolvaj, a másikkól gyilkos, a harmadikból szeszcsempészspecialista stb. stb. Gusztusa válogatja. És végül aszondja a mirigy tudós, hogy ezen a bajon lehet segíteni, mégpedig operációval. Helyre kell operálni a rendellenes mirigyeket. Egy kicsit több pajzs, egy kicsit kevesebb mirigy, — vagy fordítva, — és a legmegrögzöttebb, bűnösből is rendes ember válik!

Mit tetszenek hozzászólni? Én bizony elhiszem neki ezt a szenzációs találmányát, de csak egy feltétel alatt. Ha t. i. a saját pajzs-

mirigyit is sikerül orvosi beavatkozással rendes formába hozatnia.

Érthetetlenek ezek a helyi lapok! Soha semmi érdekes hírt nem hoznak. Most is fővárosi lapokból kellett megtudnom azt a rendkívül érdekes dolgot, ami nemrégiben játszódtott le Baján. Az történt ugyanis, hogy itt Baján bujóciska verseny volt a napokban. És mit tetszenek gondolni, ki nyerte el a pálmát? A rendőrség!

De ez aztán mégis csak tulzás volt, amit az egyik helyi lap cikkírója hasonló című cikkében egyik esti sétájával kapcsolatban írt. Elmondta az illető, hogy mi mindent látott este a bajai fővonalon és megállapította, hogy éppen csak rendőrt nem látott. Éppen csak rendőrt nem. Hát ez tulzás, Hölgyeim és Uraim, határozottan tulzás! Én elhatároztam, hogy igenis keresek rendőrt, aki éjjel teljesít szolgálatot, — és mint ilyen, látható is: Hja persze, meg kell keresni, ha valaki rendőrt óhajt látni. Aki keres, talál! Az ám! Az élvezetek nem repülnek sült galambként az ember szájába. Kitértő táradozásaimat siker is koronázta. Sikerült egy hosszú éjtszakai keresés után találmom is rendőrt... egyet. Nem sok az igaz, de vegyük tekintetbe, hogy éjtszaka volt és ilyenkor az egész világ alszik, csak egy szenzációéhes firkász van ébren

a városban. Na és egy rendőr! De minek is több. Hiszen kis lány is csak egy van a világon. És éppen elég!

Hát ezért mondom, hogy az a bizonyos cikk, tulzó volt.

Az egyik szomszédos faluban történt állítólag a következő eset. Erdemes képviselő jelöltjük artézi kutat ígért a falunak. Kifejtette annak előnyeit, áldásait. Dicsérte is a nép. Hanem azért mégsem lett a dologból semmi. Bebizonyosult u. i., hogy ravasság van a dologban. Nem is lett képviselő a kormos fülű jelölt.

— Mit gondolnak kigyelmeitek, — fejtette ki a veszedelmet az ellenzéki főkortés, — mi lesz itt akkor, ha artézi kutat furnak? Vége lesz a falunak, előnt bennünket az árvíz! Baján ott könnyű! Az a tenger sok víz lefolyik a Sugovicába, onnan meg a Dunába, onnan meg a Fekete-tengörbe, ott folyhatik az artézi víz, ahogy csak a kedve tartja! De itt nálunk? Hát először majd csak a kenderáztató, azután a téglagödrök lesznek tele! Hát azután? Azután hova folyik az a tenger víz? Hát a faluba! Oda lesz a falu, víz alá kerülünk, végünk lesz! Hát eszt akarják kentők?

Nem akarták! Meg is bukott az artézi vizes jelölt.

tizedeken át gyűjtögette Székely Károly ny. igazgató. A villanykapcsolós, gázvezetékekkel ellátott fizikai laboratóriumban a diákok dolgoznak és saját maguk végeznek kísérleteket. Itt a fizikai tanár szobája is. Külön szobát adott a gimnázium a város ajándékozta Röntgen-készüléknek.

A díszterem emeleti bevezetőjében áll a filológiai szertár, továbbá a wasajtóval ellátott vetítő kamrák, az ének és zeneterem közelében. Itt a filmraktár is. A folyosókon a tantermek előtt mindenütt apró szekrénykéik sorakoznak a diák felöltők és más holmik számára.

A liceális előadások terme.

A második emelet nevezetessége a fizikai előadó felett elhelyezett s

annál még nagyobb természettudományi előadó. Majdan itt rendezik a liceális előadásokat. Több mint száz embert fogad be. Ez a terem is be van rendezve vetítésre. Mellette a szertár és tanári dolgozó. Mindezek ablakai a Szent Imre-térre nyílnak. A második emeleten még négy terem áll a tanítás céljaira. Kettő kisebb a rendkívüli tárgyak számára kettő nagyobb: egyik a mértani, másik a szabadkézi rajzterem. Ebből gyönyörű kilátás nyílik a Pandur-szigetre s a nagy Dunára.

A régi iskolában a néhány szertáron és nyolc osztályon kívül alig volt más helyiség. Az újban a melléktermek száma talán több az osztálytermekénél. Ha majd egykor szükséges lesz. könnyön átalakítha-

tók tanteremmé.

A téli és a tavaszi munka

A postapalota pincéje s a többi község-helyiségek lassan kiürülnek: költözik vissza a gimnázium. A szertárakban, könyvtárakban lázasan folyik az új rendezkedés. A képeket, díszeket, virágokat csak tavasszal helyezik el a folyosókon. Most a falak még nedvesek.

És ha már minden teljes szépségen pompázik: Szűz Mária, Szent Imre és Tóth Kálmán szobrának is helyet adnak a lépcsőfeljárát három kanyarodójánál, hogy az intézet öntudatos katolikus és magyar szelleme külső megnyilvánulásával is még intenzívebb legyen.

A főbejárat két oldalán két arany-

betűs tábla, két fontos dátumra figyelmeztet. A régebbin ez a felírás: CARAE SVAE POSTERITATI DICAT COMVNITAS = 1814: Kedves sarjadékainak áldozza a város közönsége. Az új táblán a következő szavak állnak: ACERBA POST DISCRIMINA ECCE PHOENIX REVIXI = 1931: Keserű válságok után, ime fénixként újraéledtem. Mert az aranybetűk ragyogása mögött kemény küzdelmek árnyéka húzódik. De minden viharok nemes megbékélését és a révbejutás háláját szimbolizálja a Ciszterci Rendnek a tábla ajján álló jelmondata: Ut in omnibus, glorificetur Deus: Mindenben dicsérettessék az Uristen!

MEGYEI HIREK

A jánoshalmi zárda sikeres ruhaakciója.

Megemlékeztünk arról a kitűnő Szent Erzsébet ünnepélyről, melynek jövedelmét a jánoshalmi szegény iskoláslányok felruházására szánták. Örömmel jelentjük, hogy az eredmény felülmulta a tervet, 50 helyett 70 lányka nyert egy-egy öltözet meleg téli ruhát. Ezenkívül Zámbo László gyógyszerész 5 pár cipővel, 10 pár téli harisnyával, a község pedig 18 pár cipővel egészítette ki a szegénylányok ajándéktárgyait. Vasárnap délután kedves, családi ünnepség keretében történt az ajándékok kiosztása. Ének és szavalatok közben Horváth Mihály vic. adj. magvas beszédben mutatott rá Szent Erzsébet szellemének még ma is hatékony áldásaira, Maráczai Franciska V. o. t. tanuló mondott ezután meghatározó köszönetet megajándékozott társai, valamint szülei nevében is. Szem nem maradhatott szárazon. Ebben a hangulatban osztották aztán szét a kedves nővérek a díszes karácsonyfa alól a ruhákat.

Bácsbokod a szegény gyerekekért. Bácsbokodon 20 iskolás gyermek fog cipőt kapni és 25 gyermek ruhát. Az ajándékokat 24-én délután az el. iskolában ünnepélyes keretek között osztják ki. A bácsbokodi tantestület buzgó fáradozása tette lehetővé, hogy ilyen sok szegény gyermeknek szerzett boldog karácsonyt.

A jánoshalmi fiúiskola szegényeiért. A szegénysorsu fiúiskola részére a község 96 pár, Zámbo László 5 pár cipőt adott. Gebhardt Béla, Mester Sándorné, Bágó Imre, Iványi Dudás, Molnár Imre, Rupp Frigyes, Lakatos István, Zámbo Mihály, Csincák Sándor, Kovács Ferenc, Szemlics Ferenc, Agocs Imre, Taskovics István, Agocs Máté, Meggyesi János több, különböző értékes ruházati darabot juttattak el az iskola igazgatójához. Társadalmi uton gyűjtöttek 90 P.t, melyből 4 kabát, 13 nadrág, 3 egész öltöny készült s így a cipővel ellátottakon kívül még 50 szegény gyermek jutott a neki legszükségesebb ruházati darabhoz.

Husz szegény gyermeket segélyeztek az almási cserkészek

Szombaton és vasárnap négy előadásban rendezték meg idej karácsonyi ünnepélyüket a bácsalmási Tomori Pál cserkészek és apródok. Az előadások keretében 20 szegény iskolásgyermek között ruha- és élelmiszercsomagokat osztottak szét. Az ünnepélyen megjelentek Koller Oszkár járási főszolgabíró, Earth Benedek pápai kamarás cserkészelnök és sokan mások. A Ferenc József király életéről készült film bemutatása után több szép műsorszámmal szerepeltek a csapat tagjai. Az apródok 12 tagú szavalókórusa Várdi Antal: Melyiket? c. nagyhatású karácsonyi zersét adta elő. Farkas Imre cserkésztsízt 3 magyar nótát énekelt rendkívül kellemes tenorhangon. A kiváló énekes első almási szereplését

nagy siker kísérte. Radics János őrvezető drámai erővel adta elő az Angyaljárás c. monológot. Klingler Rezső cserkésztsízt vezetésével a kettős énekkvartett 2 énekszámmal szerepelt. Először hangzott fel Bácsalmáson a kvartett szép éneke és lelkes taps bizonyította, hogy a közönség mindig élvezettel hallgatja és várja majd a további szereplését is. Műsoron kívül szenzációs zenehumorista szám fejezte be az előadást. Marosi Gyula öregcserkész és Tokody István őrvezető Mocsányi és Lakos imitációja tőkéletes volt és 6 hangszereken bemutatott számaikat valószínűleg nagyobb kilengést kapott a rossz uton s a lovas kocsis hátsó jobb löcse oly szerencsétlenül

Autó és kocsis karambol Rém—Jánoshalma között

Izgalmas kényszerutazás tizenkét kilométeren át

A szegedi Ujvári-cég 100 mázsás teherautója, körülbelül 50 mázsás tehervel megrakodva — száguldoit hazafelé a Baja—Jánoshalma műút Felsőszentiván alatti szakaszán. A

régi-forduló alatt találkozott Imgrund Mihály borotva lakos kocsijával, mely lisztmülieket szállított. A pótkocsi valószínűleg nagyobb kilengést kapott a rossz uton s a lovas kocsis hátsó jobb löcse oly szerencsétlenül

Legjobbát-legolcsóbban!

Karácsonyi ajándéku alkalmas divatárut

nyakkendő

selyemsálat

bőrkecstyüt

pullover

diszmuárut

nagy választékban ajánl:

Fischer Pál R.-T. divatüzlete.

akadt bele, hogy azt az ut további szakaszán, mintegy 12 km.-en át valószínűleg magával ragadta.

A ló elbukott, szerszáma szerencsére elszakadt s így kiszabadult végzetes helyzetéből: ott maradt az országúton. Imgrund nem hagyta el lélekjelenlétét. Torka szakadtából ordítani kezdett, hogy az autó pótkocsiján fekvő 3—4 ember figyelmét felkeltse, azok azonban oly mélyen aludtak, hogy minden kiáltása hiábavaló volt. Közben a kocsi kerekei egymás után törtek össze egy-egy reszei is kezdtek szétszóródni, a zsákokból ömlött a liszt s már a vastengelyen esuszott tova a kocsi-maradvány. Elhagyták ebben a kényes helyzetben egyedül a borotva határt, sőt Jánoshalmán is már-már keresztül iramodtak, mikor a Halasi-utca külső részén a véletlen megoldotta a kétségbeesett helyzetet. Az uttesten hatalmas kutya aludt, a túlkülésre sem mozdult, mire a vezető leállította a gépet. Imgrund leugrott kocsiszonkjáról s feldült lelkiállapotában kérdőre vonta a kocsivezetőt, aki ekkor még fejbe is vágta valamivel. A szóváltásra felébredt autókísérők segítségével aztán kiszabadították nagynehezen Imgrund kocsiját, az autó tovairamodott. Imgrund pedig megtette jelentését, hogy kára megterüljön. Mert neki az ijedelmen és rekedésben kívül semmi komolyabb baja nem esett, ezen a különösen szerencsés kényszerutazáson.

Leventeoktatók dicsérete.

A vármegyei testnevelési tanács legutóbbi gyűlésén a testnevelési felügyelőség jelentése alapján örömmel szerzett tudomás arról, hogy megszerzte élénk leventeélet alakult ki, mely immár országos viszonylatban is alkalmas a bácskai ifjak jó hírnevének öregbítésére. Minthogy az eredményt a vezető leventeoktatók céltudatos munkája biztosította, a gyűlés a nevezetteknek legmelegebb elismerését nyilvánítja. Szabovljevits Dusan alispán lelkes hangulatu levélben adja ezt tudtára a leventeoktatóknak, kérve őket, hogy a nemes cél érdekében továbbra is bizottság értékes közremunkálásukat. Megérdemelten boldog ünnepet jelent e magas elismerés az érdemeiknek.

Bajai Kis Naptár

- Dec. 26., szombaton** d. u. 4 órakor az 560. sz. cserkészek előadása Legényegyleti tornateremben.
- szombaton** d. u. 5 órakor a Kiscsávolyi Oltáregylet teadélutánja a kiscsávolyi ovodában.
- szombaton** este a Legényegylet műsoros házbálja az egyesületi otthonban.
- Dec. 28., hétfőn** d. u. 6 órakor a Liszt Ferenc Kör közgyűlése a vármegyeházán.
- Dec. 31., csütörtökön** este 9 órakor a Nemzeti Kaszinó szilveszterestje a kaszinó helyiségeiben.
- csütörtökön** este 9 órakor a Kereskedő Ifjak Egyesületének szilveszterestje a Nemzetiben.
- Jan. 2., szombaton** este fél 9 órakor a Turul-Bácska bálja a Központban.
- Jan. 6., szerdán** este 8 órakor a Leányklub a Központban bemutatja a Vén gazembert.
- Jan. 9., szombaton** délután 6 órakor a Felső Kereskedelmi Iskolát Végzetek Szövetségének teadélutánja a Nemzetiben.

Tekeverseny Bácsalmáson.

A Bácsalmási Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesülete karácsony másnapján a Régnér Szálló fűtött nagytermében szép díjakkal jutalmazott kugliversenyt rendez. A versenyre eddig is szép érdeklődés mutatkozik.

Műkedvelői előadások

Janos halmán karácsony napján a zárdai növendékek adnak hangulatos műsorú ünnepséget délután fél 6 kor. Bemutatják Koszter atya kiváló gyermekszínműri bájos 2 felvonását „A tündér csókja” t. A felvonás közöket zongoraszámok töltik ki. „Első Karácsony” a másik kis bemutatandó színmű, mely látványosságával és meleg alap gondolatával sokáig emlékezetes marad. — Karácsony másnapján a Janoshalmi Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesülete a Dági féle vendéglőben fél 8 órai kezdettel Mikszáth-Harsányi: A Noszty fiú esete Tóth Marival című darabot hozza színre Kutby György rendezésében. — Szilveszterkor az Ipartestület műkedvelői Zágon István: Szegény lányt nem lehet elvenni c. vigjátékát mutatják be Zámbo Béla Géza rendezésében — Ugyanekkor tartja évzáró táncestélyét a Glöchner-vendéglőben a Janoshalmi Testvér Egyesület.

Színházi naptár. Az Országos Művészszínház karácsony első napján a Központban kezdi meg bajai szerepléseit. Az előadások sorrendje a következő: 25-én d. u. 4 órakor Marika mérsékelt helyárrakkal, este 8 órakor Rád bizom a feleségem. 26-án d. u. 4 órakor gyermek kabaré, este 8 órakor a Házibarát. 27-én d. u. 4 órakor Charley nénye, este 8 órakor a Szegény leányt nem lehet elvenni. 28-án este 8 órakor Kreutzer szonáta. 29-én este 8 órakor Hárem. 20-án este 8 órakor Tűzek, csak felnőtteknek. 31-én este nagy szilveszteri kabaré.

A Liszt Ferenc-Kör közgyűlése.

A bajai Liszt Ferenc Kör folyó évi december 28-án, hétfőn délután 6 órakor a vármegyeháza termében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat meghívja. A közgyűlés, melynek tárgya a zeneiskolai költségvetés tárgyalása, tekintet nélkül a megjelentek számára, határozatképes.

Kik adakoztak a zárdai szegénytanulóinak felsegítésére

A zárdai szegénysorsú tanulóinak felruházásában sokan résztvettek. Ezek sorában Szoc. Misszió 20 pár cipőt adott, 24 párat javított (250 P-vel, 5) P t adott még kalácsra is. Úrinők Mária kongregációjának tagjai pénzzel, természetbeni adománnyal, ruhavarrással. Órangyal társulat 450 P. készpénzzel, munkával, gyűjtéssel. A zárdai növendékei és szüleik pénzzel, természetbeni adománnyal, varrással. Az összes ruhaneműket az Isk. növ. intézete szabatta s fele részben varratta. Özv. Varga Geróné négy hétig állandóan az intézetben varrt a szegényeknek. — Scheirer Györgyné éveken át hagyomány-szerűen az összes fehérmű varrását vállalja. Az idén 65 inget készített. Ugyancsak hagyományosan hozzájárultak a varráshoz a Blumm, Weisz, Heimbürger szalonok és Bezeredy Nándorné, akik sok felső ruhát és fehérműt varrtak. Csábi Károly és Reich Farkas ruhaneműt adtak. Ugyancsak ruhaneműt adott több család is. Ezeknek a felruházott gyermekek nevében halás köszönetet mondanak az Órangyal Társulat és az iskolánövérnek.

Műkedvelői előadások Vaskuton.

A vaskuti leventék karácsony másnapján és Szilveszterestén ének-számokkal és hazafias szavatokkal tarkított műsoros estélyt rendeznek, mely elé nagy érdeklődéssel néz a község műkedvelő közönsége. A műsoros estély tiszta jövedelmét az inségakció céljaira fordítják.

Az autó áróka borított egy kocsit és továbbrobogott

Hétfőn délután az almási Rákóczi uton sulyos és majdnem végzetes szerencsétlenség történt. A szőlőkől a faú felé hajtott egy gazda kocsijával, mikor nagy sebességgel egy személyautó robogott vele szemben. A kocsit szabályosan kitért, de az autót továbbra is a műút közepén maradt. Az összetűzés kikerülhetetlen volt. Az autót elkapta a kocsit rudját, amit összetört, a kocsit pedig felborította. A gazda az út mellett mély áróka zuhan, de szerencsére sulyosabb zúzódásokat nem szenvedett. A baleset után az autót továbbrobogott. A csendőrség a nyomozást folytatja.

Sulyos baleset favágás közben

Végzetessé válható sulyos baleset történt tegnap a vaskuti erdőben. Az egyik erdőrésztel kitermelése közben egy ledöntött fatörök oly szerencsétlenül vágódott Svarka Péter napszamos jobb lábára, hogy annak felső lábszársontját eltörte. A szerencsétlenül járt munkást a helybeli orvos részérette első segélyben és azután a bajai közkörházba szállították, ahol rendszeres kezelés alá vették őt. Állapota sulyos, de nem életveszélyes.

Két ikergyermek halála.

Két hónappal ezelőtt Steiner Antal bácsalmási építésznek két bájós ikergyermeke született, egy fiú és egy leány. Pénteken és szombaton azonban mindkét kisgyermek meghalt. Steiner József Antalt és Steiner Aranka Máriát vasárnap délután nagy részvét mellett temették el.

A vármegye új helyettes főügyésze.

Dr. Poór Béla vármegyei tiszti főügyész helyettesítésére dr. Béli Béla ügyvéd nyert megbízatást.

Inséggyűlés Almáson.

Szombaton délelőtt a bácsalmási község-házán az inségbizottság gyűlést tartott Huszár Akos közs. főjegyző elnöklésével, amelyen Koller Oszkár járási főszolgabíró is megjelent. A bizottság megállapította az inségmunka, nincstelen segélyezés és ruhasegélyek kereteit. Előreláthatóság a rendelkezésre álló eszközök teljes egészében elégségesek arra, hogy éhező és nyomorgó nem lesz télen Bácsalmáson.

Három évi fegyházat kapott Magyar József a Mélykúti Takarékpénztár ügyvezető igazgatója

Folyó hó 21-én és 22-én vonta felelősségre a bajai törvényszék Linzer-tanácsa Magyar Józsefet a Mélykúti Takarékpénztár volt ügyvezető igazgatóját, aki ellen a kir. ügyészség okirathamisítás és többszörös váltóhamisítás címén emelt vádat.

Harminc esztendeje működött már ez az egyébként jóhírnévnek örvendő intézet, amíg aztán 1924 óta, amióta Magyar József került oda, mint ügyvezető igazgató egyszerre rohamosan hanyatlani kezdett. Az Orsz. Pénzügyügyi Központ hamarosan meglátta a bajokat és többször levélileg felszólította Magyar Józsefet, hogy tiszteletteljen, vagy pedig számoljon fel. Magyar azonban ezeket a leveleket sohasem ismertette az igazgatóság tagjaival, hanem azok tudta nélkül hamis beállításokkal évekig huzta halasztotta az ügyet mindaddig, amíg az összeomlás be nem következett, ahéyett tehát, hogy még akkor, amikor még nem lett volna nagy a veszteség, felszámolt volna, még különböző buza-vásárlásokba hocsátkozott s erre az üzletre szintén kb. 30.000 pengőig rafizetett. Mikor már kevés volt a pénz, felemeltette az alapitokét, még pedig olyan formán, hogy a tönk szélén álló intézetről a legoptimizálkussabb híreket terjesztette, de a központ által megvilágított sulyos helyzetet nem említette sem az új áldozatoknak, sem pedig a saját igazgatósági tagjainak. A saját részére is vett fel nagyobb pénzösszegeket, s azokat különböző nevekkal állította ki, s ezzel azt a látszatot keltette, mintha ő a pénzt visszafizette volna, de ugyanekkor ki is adta kamatra más emberek részére.

Ezek az emberek azonban nem léteztek, amint ezt később, az ellenőrzéssel megbízott revizorok megállapították s így teljesen napvilágra kerültek az évekig titkolt manipulációk.

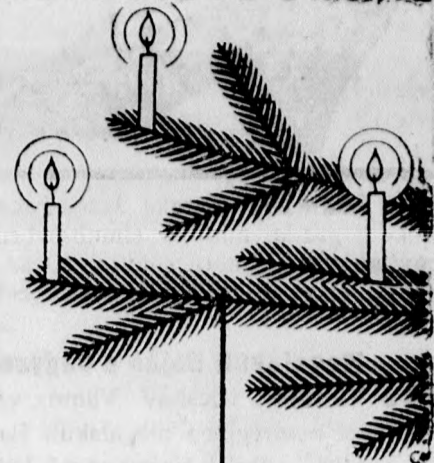
A vádlott egész idő alatt tagadt s csak akkor mutatott némi beismerést, amikor Linzer tanácselnök felolvasta azokat a leveleket, amelyben ő egyes ismerőseinek és az ellenőrnek mindent töredelmesen bevall.

Már sokan becserezték maguknak az 5 lámpás 7050-es Orion rádiót, teljesítményéről sok helyen érdeklődhet.

Szállja: Orion izzólámpa gyár

A KARÁCSONY LEGNAGYOBB ÖRÖME

HA BECSERÉLI RÁDIÓJÁT

Standard CSEREA KCIÓN

Este 6 óra tájban hirdette ki Linzer tanácselnök az ítéletet, amely szerint a törvényszék Magyar Józsefet hűtlen kezelés, 4 rendbeli magánokirathamisítás, és 25 rendbeli csalás büntetésében mondja ki bűnösnek és ezért 3 évi fegyházbüntetéssel sújtja. A büntetés e a 8 hónapi vizsgálati fogságot beszámították. Az ítélet jogerőssé vált.

Hírek néhány sorban

Előfizetőinek, olvasóinak, hirdetőinek, munkatársainak, jóbarátainak kellemes karácsonyi ünnepeket kíván a Bajai Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala.

A bortermelés válságának enyhítésére 260 ezer hektoliter bort dolgoznak fel szeszszé. Maligandfokokként 1:1 fillérrel váltják meg a felhasználásra kerülő bort.

Avatikáni könyvtár Sixtusterme beomlott, 4 munkása romok alá került.

A képviselőház január 14-ig vakációra megy.

A MÁV nem veszi át a Délivásut magyar vonalait.

Svájc megtiltotta a vágómarha behozatalt. Olaszország és Ausztria is nagyon megnehezítette a behozatalt.

A rendőrgyilkos negyedik cinkosa önként jelentkezett.

Nyolc puccsistát szabadlábra helyeztek a Tábla határozata alapján.

A Kertész Tódor, Weszeli féle budapesti játék és sportruház fizesési nehézségek közé jutott és egyes ségi tárgyalásokat kezdett.

Berlinben keresztre feszítette önmagát egy örült.

A kormányzó képviseltette magát a megyei rendőr temetésén.

Telefon:
287.

NE DOBJA EL!!!

Telefon:
287.

Bármilyen színű hó- és sár cipőjét talpalom, sarkalom és foltozom
Vulkanizálással garantálva jelenleg nagyon
olcsó árak mellett.

STELLNER ZSIGMOND cipőkereskedő

Baja, Vörösmarty Mihály-utca 1. szám.

Grauaug ház. (Heneráryval szemben.)

— **Adomány.** Svraka János bácsbokodi gazda, mint az elmúlt évben, úgy az idén is karácsonyra 10 szegénygyermeket ruhával ajándékozott meg.

— **Megalakult Baján a Vagyonőrző Vállalat.** Pécskay Vilmos vezetésével nemrégiben megalakult Baján az Első Bajai Vagyonőrző Vállalat, amely most megszünt Ehelyett Urbányi László volt államrendőrségi tisztviselő Baja-Bácska Vagyonőrző Vállalat néven megalapította az új vagyonőrző vállalatot. Ennek keretében a bajai frontharcosokat fogják alkalmazni. Kétezer megbízás szükséges ahhoz, hogy az új vállalatot fenntartani lehessen, illetve az életképes legyen. Az új vállalat egyházi alapdíja ház, illetve üzlethelyiség tevése és nagysága szerint 50 fillér 1 pengő és 1 pengő 50 fillér. A vállalat megbízottai minden ház- és tüzelőtulajdonost felkeresnek a kellő tájékoztatással.

— **Közgyűlés Jánoshalmán.** A képviselőtestület 23-án tartotta az évben utolsó rendkívüli közgyűlését, melynek tárgyjendjén a vármegyei végvártörzsek ismertetésén kívül, a költségvetéssel kapcsolatos hitelátruházások, piaci helypénz szedéssel kapcsolatos, valamint a közvilágítási lámpák áramárának újabb megállapítását tárgyaló jelentések szerepeltek.

— **A „Bácska” disztábor hírei.** Az új év január 2-án, szombaton este tartandó „Bácska” disztáborra a meghívók szétküldése megkezdődött. A Vivat Bácska integra! jellegű „Hivogató Levél a maga” előljáróbeszédével és „pósta”-jával a régi jó Apor Péter” kedves, nyájas stílusára emlékeztető meleg, pratriarchalis hangján invitálja a bácskai udvarházak urait, urasszonyait és lányait a bácskai keresztény egyetemi és főiskola hallgatóknak „a tekintetes Baja várososa Vörösmarty uccájában építettett Központi Szálló nagy szalójában 2-ik Januárius 1932. Este félkilentz órakor levente-avattással egybekötött tantsz vigalmára.” Belépődíj nincs. Jegymegváltásokat, tekintettel arra, hogy azt tagjai segítyezésére fordítja, köszönettel fogad a Bácska Egyetemi és Főiskola Bajtársi vegyestörzs. A rendezőbizottság hivatalos órát tart a Bácska Bajtársi Törzs helyiségében (Árpád-u. 7. szám, félemelet) este fél 7, fél 8-ig. A leventeavatás, meg a rövid de magyaros motivumu officium és inofficium számai nem a színházteremben, hanem a táncteremben folynak le, melynek fütését napokkal előbb már megkezdte

a mindenben és mindenre figyelmes Prachár Vilmos tulajdonos. Egyetemi fiáttságunk már özönlik haza a karácsonyi vakációra a [meleg családi otthonokba, a vidék is lelkesen készülődik: a hangulat, a jókedv, a magyaros mulatság derüje már itt szállingózik a levegőben . . .

— **Előadás az almási zárdában.** Karácsony másod- és harmadnapján délután 4 órakor a bácsalmási iskolánövérék nagyszabásu karácsonyi előadást rendeznek. Festői pástortjáték bemutatása után „Levél a Jézuskához” című kedves karácsonyi mese játszódik le, majd a „Fenyőfácska története kerül bemutatásra. A szép előadást nagy érdeklődés előzi meg és egész bizonyosan ismét telt ház tapsolja meg az ügyesen szereplő kisleányokat. A karácsonyi előadások keretében osztják ki a szegénytanulók részére a több mint 500 pengő értékű ruhaneműt.

— **Trachomás szembetegség Madarason.** Madarason vasárnap tartott szemvizsgálatot dr. Aszalós Imre kórházi főorvos. 619 iskolaköteles növendéket és 108 leventét

vizsgált meg, akik közül mindössze háromnál állapította meg a kezdődő trachomát. A szükséges intézkedéseket a betegek kezelésére megtették.

— **A Legényegylet bálja.** A Katolikus Legényegylet karácsonykor szokásos házi összejövetelét az idén is megtartja. Karácsony ünnepének második napján saját otthonában műsoros táncos családi összejövetelt rendez az egyesület. A mindig hangulatos meghitt összejövetel ez idén is a legmelegebb érdeklődést váltja ki a tagok sorában. Előreláthatóan a karácsonyi ünnepkör legnépesebb összejöveteleinek sorában áll a Legényegylet házi bálja.

— **Szegénygyermek ebéd akciója.** Megírta a Bajai Ujság, hogy a bácsalmási tanítótestület legutóbbi értekezletén elhatározta, hogy a téli három hónap alatt minden tanítócsalád egy-egy szegény gyermeket ebéddel lát el. A szép példa azóta követésre is talált. Az iskolából az elmúlt héten négyen kértek szegény tanulót a tél folyamára ebédre. Nevüket csak azért írjuk meg, hogy

példa legyen minden érző szívű ember előtt és minél többen kövessék őket. Ebédet adnak: almási dr. Kovachich József ügyvéd dr. Goschy Ferenc járási tiszt főorvos, Gutwein Fülöp tb. főszolgabíró és Coil Sebestyén utkaparó.

— **Leventék karácsonya.** Vasárnap délután a Leventeotthonban szép sikerű ünnepélyt rendeztek a bácsalmási leventék. Az egyesület tagjain kívül megjelent Koller Oszkár járási főszolgabíró, Farkas Andor alezredes, járási testnevelési vezető, dr. Tarajossy Sándor kir. közjegyző stb. Dr. Klingler István egyesületi elnök meleg megnyitó beszéde után négy levente szavalt, majd 27 leventének ruha és élelmiszersegélyt nyújtottak át. Az ünnepély után még sokáig maradtak együtt a leventék és az új társasjátékokkal szórakoztak.

— **Nagyon értékes a Soly-mossy szalon kiállítása.** A Soly-mossy képszalon Baján a Nemzeti színháztermében nagyon nívós kiállítást rendezett. Az első magyar mesterek állnak a kiállítók sorában így pl. Iványi-Grünwald, Márk, Ölgyei, Deak, Ebner, Kukán, Komáromi, Katz, Dudits és sokan mások az ifjabb tehetségek közül is akik a legjobb művekkel szerepelnek. A kiállított alkotások sorában mindenféle zsánerű és minden művészi igényt kielégítő művekkel találkozunk. A város művészet pártoló közönségének szíves figyelmébe ajánljuk e nívós kiállítás megtekintését.

— **A Magyar Irodalmi Ritkaságokban** most jelent meg dr. Tordai Auyos, a ciszt. rend igazgatója tollából: Szent Erzsébet Legendája, Szent Elek Legendája, Halál Timnusza című könyv, amely 1 Pért kapható az Uj Elet könyvkereskedésében.

— **Beszakadt a jég és a vízbe fullt.** Borzalmas szerencsétlenség történt Nagybaracsán. Vasárnap délután Gyenis József tanuló Szabó István diák és még több társával csuszkált a Tápعاتorna jégén. Csuszkálás közben Gyenis József és Szabó István alatt a jég beszakadt. Gyenis József szerencsétlenül a jég alá került, s 6 óra felé már csak holtan húzták ki. Szabó István életét, aki a vízbe elmerült, csak a jég szélébe tudott kapaszkodni, Somogyi János halász mentette meg olyképen, hogy hosszú kötél végére karót kötött és odadobta a fuldoklóknak, kinek sikerült azt megfogni.

Fizessen elő a
„Bajai Ujság”
megyei számaira
havi 1 pengőért.

Szerdán és szombaton délután
a legfrissebb híreket olvassa
Bácska minden községéből. A

„Bajai Ujság”
az igazságért harcol!

Karácsonyra rádiót Brusztnál!

Nagy választék, olcsó ár, komoly garancia.

STANDARD vagy **TELEFONGYÁRI** hálózati **Európavevő** rádió
hangszóróval részletre naponta 24 fillér

Lázárnál

Tóth Kálmán-Étterem megnyitás

Vanszerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy a volt Preimejer vendéglőt és sörözőt teljesen új és szak-szerű vezetéssel megnyitottam. Célom a kornak megfelelő igények előzékeny és pontos kiszolgálása. Miért is elsőrendű magyar konyháról és kitűnő fajborokról legmesszebbmenőleg gondoskodtam. **Szerény, polgári napi árak** és ugyiszintén nagyon olcsó havi abonamát vállalom. Társas lakomákra, lakodalmakra és összejövetelekre külön ferem! Szombati ünnepi megnyitón a sokszordicsért magyar konyha különlegességgel. Halpaprikás, pörkölt csirke és turósesuszával fogom t. vendégeim megelégedését keresni, mit figyelmes és pontos kiszolgálással biztosítom. Reggelik, ebédek és vacsorák rendelésére minden időben t. vendégeim rendelkezésére állok.

Minden pénteken halvacsoza.

Állandóan frissen csapolt sör.

Cigányzene: Cigányzene:
Előfizetve: Négy tál étel 1 P. Előfizetve:
Miért szíves pártfogást kér

Bosnyák Gyula.

Súlyos verekedés a káposztaföld miatt. A bácsalmási ószőlőkben ismét súlyos verekedés volt. Özv. Pásztor Józsefnek nem nézte jószemmel, hogy Pleszkán Gergely szomszédjának tehenei az ő káposztáját legelik. Emiatt szemrehányást is tett Pleszkánnak, aki dühbegurulva nekiesett az asszony-

URÁNIA

1931. december 25., pénteken
délután fél 4, 6 és este fél 9 kor.
Karácsony I. napján.

1931. december 26. szombaton
délután fél 4, 6 és este fél 9 kor.
Karácsony II. napján.

MAURICE CHEVALIER
brillians alakításával

A mosolygó hadnagy

A boldog békeidő legedesebb operetijének a „Varázs keringőnek” filmváltozata 10 felv.

Fősz.: MAURICE CHEVALIER
és MARIE HOPKINS.

Kiegészítés:

„TELL VILMOS”, nyitány
előadja a Paramount zenekara.

Bimbó az indiánok között
zenés rajzfilm 2 felv.

Paramount és magyar
hangos híradók.

Karácsony III. napján.

Dec. 27., vas., fél 4, 6 és fél 9.

Cirkusz szerelem

filmregény az artisták világából 10 f.
Főszereplők:

CLARA BOW, RICHARD ARLEN

Kiegészítő műsor:

Tanító bácsi

hangos burleszk.

Botrány az orfeumban
rajzos burleszk.

Praktikusan gondolkozzon!

AJÁNDÉKOZZON CIPŐT!

KATTARINKA
CIPŐÁRUHÁZBAN

ha vásárol,

kevés pénzért tartós örömet szerez!

nak és agyba-főbe verte. Egyik szemét közben majd kiütötte. Az orvosi látélet szerint sebei kéthét alatt gyógyulók. Sulyos testisértés címén ügye a büntetőbíróóság elé kerül.

(*) **Mielőtt karácsonyi** bevásárlásait megtenné előbb nézze meg az Eckert Vidor Erzsébet királyné u. 4 kirakatait.

(*) **Miért legjobb a GFB harisnya?** mert a legjobb anyagból készül és minden párért mosás előtti garantiát vállal annak eladója, mert diszkrét nemes fényű.

— **Felszentivánon** hajnali misére mentében özv. Viszmege Jánosné beleesett az árokba és lábát törte. Hasonló esetek miatt a község lakói jónak tartanak, ha legalább az utcáskörökön lámpát szerelnének fel.

(*) **Miért legjobb a GFB harisnya?** mert finomszájú, egyenletes kötésű, mert nem fakul, sem vízben, sem napon, mert minden alkalomra megfelelő színben kapható.

— **Hastifuszban meghalt egy házaspár Györgypusztán.** Györgypusztán érdemes polgára Pentz János hastifusz következtében váratlanul elhunyt. Temetése napján hitves társa is követte őt a halálba, aki szintén a tilusz áldozata lett. Mindkettőjüket Garán temették el nagy részvét mellett. Három árva gyermek maradt utánuk.

(*) **Miért legjobb a GFB harisnya?** mert rendkívül rugalmassága folytán jól simul a lábhoz, sohasem vet ráncot és nem térdelődik ki, mert kitűnően és könnyen mosható.

— **Korai még az inségmunka Jánoshalmán.** Vasárnap kellett volna meghívás alapján jelentkezni a 80 főnyi inségmunkásnak, a községében, hogy a 280 családfő munkabeosztásával együtt az inséglistát megkapja. Az inségmunkások egyharmada jelentkezett csupán, inségmunkát annak is csak tele vál-

lalt. Érdeklődésünkre azt a felvilágosítást kaptuk erre az első tekintetre meglepő furcsaságra, hogy ezidőszert erdővágással, tuskó szedéssel, fafűrészeléssel és tisztogatással még bőséges magán munkaalkalom kínálkozik, amit a munkások nem akarnak elszalasztani. Mihelyt az erdei s famunkákkal végeznek, jelentkezni fognak az inségmunkára is.

— **A Magyar Miskönyvet** már 10 pengőért is megveheti és minden vasár és ünnepnap az Egyház örök-szép imáival kísérheti a szentmisét. Legszébb és legolcsóbb karácsonyi ajándék. A Palladis kiadóvállalat a könyvet részletre is szállítja. Kapható az Új Élet könyvkereskedésében.

(*) **Senki se csalódott még a 3** Sonkavédjegyjű Magyar sonkapác eredményében. Eppen azért a legnagyobb bizalommal tudjuk ajánlani Hölgyeinknek.

(*) **Igen olcsón** vásárolhat kötött árut férfi és női teherneműt, harisnyát és játékot az Eckert Vidor cégnél Erzsébet-királyné utca 4.

— **Romániában leszállítják a házbéreket és a vasuti tarifát.** A kormány szerdán törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amelyben kimondja, hogy a háztulajdonosok husz százalékkal kötelesek leszállítani a házbéreket. Azok a bériők, akiknek a háztulajdonos nem hajlandó megadni a husz százalékos mérséklést, a lakbérszerződés rendezéseire való tekintet nélkül azonnali hatállyal felmondhatják lakásukat. Tervbe vették ezenkívül a vasuti tarifák nagymérvű leszállítását is.

(*) **Miért becses a magyarnak a GFB harisnya?** mert dicseri a magyar ipar fejlettségét és a magyar munkáskéz alkotását. A GFB jelzés minden harisnyán látható. Kérje mindig ezt!

(*) **Szép választék** a 96 filléres játékarúmban Eckert Vidor Erzsébet-királyné u. 4

(*) **A vér fölfrissítése** céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi **Ferenc József** víz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtató az idegeket, új életerőt teremt. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Szerkesztői üzenetek

Szíves elnézését kérjük mindazoknak, akiknek cikkei a nagy anyagtorlódás és elkésés miatt nem jelenhettek meg. A cikkeket újévi számunkban fogjuk közölni.

Tudósítóinknak. Akik körleveleinkre nem küldték meg be községük 10 éves fejlődésének történetét, kérjük, hogy rövid közleményeiket dec. 28 ig juttassák el hozzánk, amely esetben újévi számunkban fogjuk közölni.

Laptulajdonos Új Élet nyomda r. t.
Felelős kiadó és kiadóhivatal vezető
DR. NAMUSICH JÓZSEF

CORSO

1931. december 25., pénteken
délután fél 4, 6 és fél 9.

Karácsony első napján

A CABALLERO BOSSZUJA

Spanyol románc 10 fejezetben.
Főszerepben: KEN MAJNARD.

Kísérő filmje:

SANGHAI LADY

Remek dráma a messzi keleten 8 f.
Fősz.: Mary Nolan, James Murray.

1931. december 26., szombaton
délután fél 4, 6 és este fél 9 kor.

Karácsony második napján.

Hölgyek öröme.

Hangos filmregény 10 felvonásban.
Főszerepben: DITA PARLÓ.

A 13 HŐS.

Történelmi dráma 10 felvonásban.
Főszerepben: CONRADT VEIT.

1931. december 27., vasárnap
délután fél 4, 6 és este fél 9-kor.

Karácsony harmadik napján.

A FEHÉR BARÁT

Gyönyörű dráma 12 felvonásban
Főszerepben: Cusztáv Frölich és
Charlotte Susa.

ÉG A HÁZ.

Kitűnő slágerburleszk.

HIRADÓ.

Apró hirdetések.

15 szög 80 f., minden további szó 2 f

Zongora eladó vagy bérbeadó. Cím a kiadóban.**Csinosan** butorozott utcai szoba, fürdőszoba használatra esetleg teljes ellátással egy vagy két ur részére kiadó. Ugyanott házi kosztra abonnánsokat vállal. Bugyákiné, Mészáros Lázár u. 29.**Eladó** a belváros legforgalmasabb pontján egy biztos megélhetést nyújtó élelmiszerüzlet italméréssel. Magános nő is vezetheti. Cím a kiadóban.**Nagybögöt** zenekar számára használt, de jó állapotban veszünk. Olcsó ár megjelölésével értesítést kér: 579. sz. Tomori Pál érsek cserkészcsapat, Bácsalmás.**SCHNETZER ERNŐ**

üvegkereskedésében kaphatók a világhírű

Zsolnay-gyárak**legizléseesebb és legszebb tárgyai**

Alkalmas

karácsonyi és újévi ajándékok**Gyümölcsfák, rózsák, díszcserjék, örökzöldek**

árúsítása Csepregi Márton nyug. állami tanítóképzőintézet kertésznél

„Flóra” kertBaja.

1493 szám 1931 végr.

Árverési hirdetmény

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bajai kir. járásbíróságnak 1931. évi P 2735 számú végzése következtében dr. Reiser Péter bajai lakos ügyvéd által képviselt Strahl Mátyásné javára 500 P — f tőke és több követelés járulékaik erejéig a bajai kir. járásbíróság fenti sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőnél 1931. évi okt. 3-án lefoglalt 380 P-re becsült ingóságokra a bajai kir. járásbíróság fenti számú végzése folytán az árverés elrendelhetvén ügyvéd által képviselt végrehajtatók továbbá a foglalási jegyzőkönyvből k nem tűnő más foglaltatok javára is de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs végrehajtást szenvedő lakásán üzletében: Baján Kültelek 193 szám alatt leendő megtartására 1931. évi december hó 30-ik napjának délelőtti 11 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt szüretelő edények s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

T. E. 74. § Az árverést megelőző 10-ik napon költségek előlegezése mellett érdekeltek bírósági szakértőt kérhetnek az érték megállapítására.

Baja, 1931. évi november hó 26.

Szegő József

kir. jbir. végrehajtó.

32 hold elsőrendű

föld, 3 hold szőlő és ház eladó.

Bajaszentistván, Fő utca 3 szám. Érdeklődi lehet ugyanott.

Akácfa**KATANICS ANTAL**
erdőtermelőnél.Telep: **Gázgyár mellett.** Iroda: **Szt. Antal-u 24.**
Telefon: **91.****1 öl 2 éves száraz hasáb 50 P.**
1 öl 2 éves száraz gömb 46 P.**100 kg. vágott száraz akácfa házhoz szállítva 4 P.**

Áraink készpénzfizetés mellett értendők.

Nyomatott az „UJ ELET” r. t. könyvnyomdájában Baján.

DELY GÉZA**FATERMELO.****TELEFON 105.**

Szállít mindennemű tűzifát vagon-tételben, kicsinyben

1 öl szilfa hasáb 46.— P**1 öl szilfa gömb 42.— P****100 kg. száraz, kemény vágott fa, házhoz szállítva 3.40**

...és egyéb kívánságod

nincs?

de igen -a legszebb karácsonyi ajándék számomra egy villamos

SINGER VARRÓGÉP

lenne. Kedvező fizetési feltételek. SINGER VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Ejjei szolgálatot tart
reggel fél 8 óráig és vasárnap d. u. nyitva
dec. 21 től dec. 28-ig
Lovasy Üdön
dr. Geiringer János
gyógyszertára.

Rózsaburgonya 13 P.

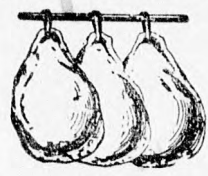
házhöz szállítva.

Káposzta, makói vöröshagyma
állandóan raktáron.**Stein Lászlóné**

Patak utca 7.

a város gazdaságával szemben

Telefon: 134.

Ingyen prágai sonkája

lesz, ha dísznő-öléshez három sonka védjegyű Magyar Sonkápácot vesz, mely a sonkáknak,

husneműeknek prágai ízű és zamatot kölcsönöz. Egy adag 10—15 kiló sonkához 70 fill. 40—50 kiló hushoz, sonkához 2 P.

A következő helyeken szerezhető be: **Városi drogéria, Apolló illatszertár, Mi Boltunk r. t., özv. Henerár Antalné és Fia, Cserba György, Müller Antal, Grósz Gusztáv,** továbbá minden gyógyszer-tárban, drogériában és fűszerkereskedésben. Ha valahol nem kapná, úgy a pénz előzetes beküldése mellett rendelje meg a főraktárból **„Baross-illatszertár”** Győr, Baross-ut 7. Tel. 786**A legalkalmasabb karácsonyi ajándék.****Fűzők, haskötők, melltartók,**
mérték után és készen**legolcsóbban**
kedvező fizetési feltételekkel**Éliásné Jakab Eszti**

fűzőkészítőnél.

(Uránia mozi mellett.)

Ha jól akarja érezni magát

keresse fel

Knipf Ádám né

vendéglőjét, ahol a jól ismert Riavetz bácsinál a jazz mellett a legjobb kiszolgálásban részesül.

HIRDESSEN
a BAJAI UJSÁG-ban.

Élet a romokon.

A „Tíz Év“ anyagi és szellemi életének grafikonja.

Irta : dr. Gondán Felcián ciszterci r. reálgimn. tanár.

A toronyőr meg Jelky András.

Jelky András, Baja nagy fia, mikor fiatalon egy szép alkonyaton elindult világjáró útjára, már Bajaszentistvánon túl járt, amikor a ferencesek templomának tornyán az ór trombitája megszólalt és visszahívta. Úgy érezte, mintha asszonyi sírás búgna fel a toronyőr kürtjében. Visszaszaladt. Megcsókolta még szülőháza földjét és úgy távozott . . .

A toronyőrök még most ott vigyáznak. Vigyázták a szerbek, vigyázták a Tíz Év uralmát.

Ha egy protokollumba bejegyezték volna onnét a magaságból észleleteiket a Tíz Évről,

ők talán legjobban számot adhatnának a sok köz- és magánépületről, amely szemök előtt Baja terein a Tíz Év alatt fel-emelkedett s az eseményekről, melyek lejátszódtak.

Jelky András is ma nagyobb áhítattal csókolná meg Baja földjét.

Mert Baja képe a Tíz Év alatt határozottan sokat szépült.

Belső szellemi élete is nagyot lendült.

Tallózás a hivatalos Jelentésekben, zárószámadásokban.

Pedig ehhez a Szépséghez, ehhez a Lendülethez a nervus rerum-ot, a Pénzt mind a Vá-

rosházának, mind a magánosoknak hangya Szorgalommal és izzadságos Munkával kellett vissza- és újra megszerezniök!

Mivel a bajai toronyőrök feledkeztek dolgukban és nem szedték protokollumba a köz- és magán épületeket, melyek előttük nőttek ki a földből: jónak láttuk a Városházára beülni és a hivatalos Jelentésekben meg a zárószámadásokban tallózni: hogyan is került elő a nervus rerum gerendarum.

Kedélyes akták a szerbekről.

„A szerbek mind a házi, mind a gyámpénztár (222897 jugo-korona) készpénzét magukkal

vitték és csak kifizetetlen számlákat és a köztartozásokat hagyták hátra", állapítja meg az 1922. jún. 14-iki polgármesteri Jelentés.

S a mátéházi bérletek, a fő nervus-rerumok ?

„A szerbek által beültetett bérlők 8 millió koronát vontak el azzal, hogy 900 K-ás búzá-
árak idején 120 K-ás holdan-
kinti haszonbért fizettek, azaz
10-ed részét a békebeli haszon-
bérnek", úgymond erre nézve
ugyanazon polgármesteri Je-
lentés.

De mond még mást is :

Eszerint egyedül az isteni gondviselésnek köszönhetjük, hogy az állatvesztésben, az 1921-diki rüh- és takonykórban a szerb éra alatt egész állatállományunk el nem pusztult, hogy a kötelező silány szerb gyógyszerektől és a zágrábi Pasteur-intézettől többben meg nem haltak, mint ahányan meghaltak, hogy a „teljesen felfordult állapotból, amelyet rendszertelen ügykezelésökkel előidézték, a mi sok esetben az iratok eltűnésére vezetett," 2 évi megfeszített munka árán is alig lehetett kibontakoznia a magyar tisztviselői karnak . . .

A restauráció első etappja 1924-ig.

De megindul egy Erős Kéz munkája. S ez a mátéházi bérlőket bírói ítélettel szorítja rá a haszonbér még 9-ed részének beszolgáltatására. A harmadfélév rendezetlen és igazságtalan szerb adóügyét rendezik. Ez szizifusi munka volt. De sikerült. Az 1924. évi Vagyonkimutatása a városnak már (1916. évtől számítva) évenkénti 1.80 százalékos gyarapodásról számol be. Az ezen évi jövedelmező 54 millió aranykorona vagyonérték mellett altruisztikus és kulturális célokra szolgáló (nem jövedelmező) 3 millió aranykorona vagyonérték is szerepel.

1924-ig tehát a szerb éra okozta érték- és vagyonbeli károk eltüntetésének első etappja

befejezést nyer : az 1921-ben tőlük üresen átvett Kassza némi plusszal zár. Sőt. Már 1922-ben 30 gyermeket Hollandiában nyaraltat, 6 millió koronával — első sorban — iskoláit, ovodáit is rendbehozza, 11 kislakást felépít, utcáit, járdáit, a közvilágítást rendezzi, új jövedelmi forrást szerez a forgalmi adóból, amelyet 1922. szept. 16-tól szed.

Az első etapp eredménye tehát: hogy eltakarította a szerb éra romjait, és egyensúlyba hozta pénztárát a trianoni szegény Csonkahaza ezer baja közepette.

Glosszák egy Vezető Észről, meg a Rugalmas Energiáról. (1925—1928.)

1925-ben — a zárószámadások lapjai beszélnek — az adózás terén már meglátszik a szanalás okozta depresszió és a júl. 1-én bekövetkezett szorzószám leszállítás hatása; ez utóbbi kiadást nem okoz, de a bevételt mennyiségében csökkentti. A Csonkahaza küzd a pénzügyi bajokkal, az autonómia is.

S ez így tart a mai nehéz napokig. Művészet egy trianoni gyász sujtotta országban az autonómia pénzügyi egyensúlyát fenntartani s a modern kor meg a megnövekedett népesség igényeit kielégíteni!

Mély belátás, nagy judícium kell hozzá és higgadtság.

Azon vezető Ész előtt meg kell hajtánunk a polgári elismerés zászlaját, aki nem csak hogy három év alatt az üres kasszát megtöltötte, akkor mikor Mátéházáért, a fő nervus rerumért pereskedni kellett, hanem még a modern haladás és megnövekedett népesség igényeit is ki tudta elégíteni.

De meg is látszik a zárószámadásokon az az agy-munka, mellyel diadalmasan emeli ki főgondolatát: ha befektet az autonómia, mindig fektessen be úgy, hogy minden gazdasági évben legalább 15—20 százaléka az összkidadásoknak városi vagyont is szaporítson. Ha ezt megteszi, akkor áldoz-

hat altruisztikus, kulturális, nem jövedelmező, a modern kor — kívánta kiadásokra is. Hiszen így 10—15 év múlva, avagy a fogyást, kopást, értékcsökkenést, a sok non putarem-et is beleszámítva — legkésőbb 20—25 év múlva a város vagyonszerelése teljesen meg fog felelni a 100 százalékos követelményeknek!

Az ezer bajjal küzdő Csonkahaza sokszor inkább kér, mint ad. Amit ad, ellenértékért adja. A háztartás, az építés, a beruházás nagyobb gondja az autonómiaé.

Minden attól függ, hogy van-e olyan rugalmas, átlátó Energia, amely a jövedelmeket — szemben minden árral apályal — évenként — hatalmas forgó és tartaléktőke híján — növelni tudja.

Felelet: van. A jövedelem-növelés bravúros produkciójáról beszélnek a zárószámadások, ha látó szemmel olvassuk azokat végig.

Sokszor a terményeket reményen feljül jól adja el az Energia, máskor nagy hagyatékot szerez meg, majd bérházba fog, majd a kövezetvényt állítja be jövedelmezőben, majd a gázgyárat teszi meg, miután az evvel összefüggő megtévesztési kísérletet kivédte, majd — last not least — a legégetőbb modern szükségletekre u. m. a villamosüzemre, a bokodi út kiépítésére, a vágóhíd korszerű renoválására, a vízvezetékre, a járványkórházra, a kereskedelmi és téli kikötőre, a tüdőbetegpavillonra, a felsőkereskedelmi iskolákra, a kislakásokra dollár-kölcsönt vesz fel, úgy, hogy a kamatokat és terheket a beruházás részleges bevezetése során is, meg a beruházás megtörténte után is maguk a beruházások viselhessék, a városi vagyon többi egésze pedig meg ne rokkanjon, sőt a kész beruházás a kamat és tőketörlesztés mellett idővel jövedelmet is hozzon.

Az ür-betöltés bravurja.
Ennek a jövedelmezőség és

nem-jövedelmezőség közti nagy Űrt betöltő, jövedelem növelő kapacitásnak a művészetét dicsérik az első etappra következő három év (1925—27) középítkezései és beruházásai:

1925-ben az évi összkiadás 19 százaléka vagyont szaporít a városi gazdaságban, építkezések és nagy beruházások folynak (tűzoltóság, hordójelző, tüdőbeteg barakk, gázgyár kibővítés, Déri-kert rendezése, korzó, belvárosi templom renoválása, 10 lakásos rokkant családi ház) és a város felmérését a vízvezeték, csatornázás, utcarendezés jövő szempontjából megkezdik, szárnyvasút, dunai átrakodó kész.

Ez év szeptember 14-én veszik fel a 160.000 dolláros első kölcsönt.

1926-ban a terményeken 224.342.100 kor. bevételi többletet érnek el, a hajón és vasuton feladott áruk után is szednek köveztvámot, sok megtakarítást visznek végbe, de nehezek a pénzügyi viszonyok, a költségvetés kereteit éppen csak hogy meg tudják tartani.

De azért az egyszerre tönkrement járdák baján, amit lehet, segítenek, 50 ágyas tüdőbeteg, meg Röntgen-pavillon, a női felsőkereskedelmi iskola, kislakásos bérház épül s a fiúkereskedelmi iskola a tanoncskolába kerül.

1927-ben a pengő bevezetése évében 95,412 P többlet-bevételt érnek el, a pótdó 43 százalék helyett 50 százalék lesz, sok megtakarítást préselnek ki, tehát a bajai és bátaszéki transzformáló, a Röntgen pavillon, a Kölcsey-u. derítő, Petőfi-u. kövezet, csatorna, közvágóhid átalakítása, kórbonctani épület, napközi otthonok létesülnek, öntöző autót vesznek, (február közepén) a villanyvilágítás, majd a vásártéri parcellázás megindul. Ez év január 14-én veszik kézhez a 180.000 dollár-kölcsönt.

Az utolsó etap. (1928 - 31.)

Ha dicsérete a Vezető Észnek az első etappra a semmi-

ből a mérleg egyenletbehozatala, ha elismerése a Rugalmas Energiának a második fázis alatt ür-betöltő és jövedelem-növelő kapacitása, akkor — a nehéz adottságban — legnagyobb érdeme, hogy kivédvén az 1928. év (aránylag csekély és adójövedelemmel biztosított) 124.000 P deficitjét, a vagyonszaporító produktív kiadásokat még ez évben is 15,4 százalékon megtudta tartani s a következő mindig nehezebb években a 18 és 17 százalékon fenntartotta.

Az utolsó etap nagy művészete volt a dollár-kölcsönhöz fűzött nagy modern beruházások pénzügyi művelete, amellyel a modern beruházások jövőbeli feltétlen lehetőségét biztosította. Villamosüzemünk, járványkórházunk, tüdőbeteg pavillonunk, 2 felsőkereskedelmi iskolánk, a kislakások már ezekből létesültek. Hogy a többi is megvalósul, mind az előmunkálatok, melyek e modern exigenciák mindegyikében megke-

dődtek, mind a pénzügyi alátámasztás biztos alapjai előre mutatják.

A kis deficit év kivédése után a város ilyen vagy amolyan természetű segítségével, vagy közrehatásával nagy építkezések kerülnek a megvalósulás stádiumába: posta palota, városi bérház, megyei székház és bérház, 2 utászaktanya, tiszti pavillon, Nemzeti Bank, új iskolák, ovódák, reálgimnázium stb. épül; sporttelep, apácázárda bővül, a városi bérház átalakul; zeneiskola, anya-és csecsemővédő, mentőállomás, új plébániák stb. létesülnek; templomok, temetők (Kálvária, Katona-sírok) utak, utcák (Petőfi-u. stb.) terek (vonatkert, Erzsébet-u.), kútak, parkosítás, városi kertészet stb. ügyei rendeztetnek a II. járványkórház, Sporttelep kerítése, vásártéri Petőfi-u. betonjárda, 3 bekötő út elkészül, 1930. nov. 1-én Szentistván Bajához csatoltatik.

Mindez alkalmas példát és kedvet nyújtott a városnak újabb képéhez előnyösen hoz-

járuló magánépítkezéseknek (Róm. Kat. Legényegylet, Petőfi-u., Bartsch-u., Cserkész-u., vásártéri, Czukor-féle, Risztics-féle stb. új házak.)

Valami még a gombokról, kapcsolokról.

De még ha van testhez álló ruhánk és hiányzanak róla a gombok, meg kapcsolok, nem tudjuk összekapcsolni. Még akár meg is fagyhatunk. Az anyagi mellé még harmonikus szellemi kultúra is kell.

Szellemi életünk grafikonja, úgy látjuk, hogy a békebeli állapotokhoz képest emelkedő tendenciát mutat. Messze vezetne ezt a grafikon is oly szélesen megrajzolni, — mint tíz év után elsőnek és először — itt kellett tennem, csak rámutatok a főbb mozzanatokra:

Régi társadalmi egyesületeink a szerb éra után friss erőre kaptak, újak támadtak. Szociális karitatív és kulturális téren felbecsülhetetlenül értékes segítőtársai a hatóságoknak. Zenekulturánk fejlett. Az édes magyar dal nótásai országos koszorukat hoznak. Hangversenyeink, tárlataink, ismeretterjesztő előadásaink, iskolán kívüli népoktatásunk a színvonalon állanak. Munkás, mezőgazda, iparos, kereskedő és uriosztályunk között általában nagyobb osztályharcok nem jelentkeznek.

Hogy hiányok, hibák, kívánalmak — árnyak a fény mellett — mind az anyagi, mind a szellemi téren szintén mutatkoznak, a dolog természetéből — a világháború, a Trianon, a szerb éra után — érthető, de ez az érem másik oldalára és — egy külön cikkbe, nem a világháború közepébe, meg nem a reszkető karácsonyfameccsek mellé tartozik. De csak az hozza elő ezeket, aki a pénzt is hozza hozzá, vagy legalább megmutatja annak — lelő helyét.

Istennek hála, hogy modern nagy beruházásaink jövő megvalósulása a kölcsönrel biztosítva vannak!

Nekünk csak egy volt a fontos t. i. lássuk Baja anyagi és

szellemi kulturájának grafikonját a szerb éra után.

E grafikonnak pedig, mint láttuk három pontja van: a) Baja anyagi kulturája 1921—24-ig a zéróból egyensúlyba jut a kiadás és bevétel oldalán, b) 1925—27-ig a jövedelmező és nem-jövedelmező kiadások közti ürbe új jövedelemértékeket kap, c) (deficit után) modern lehetőségek felé lendül.

Városunk jövője érdekében nagy fontosságú — ezt külön is hangsúlyoznom kell, hogy e grafikon pontjai így és nem

bármely megfordított sorrendben következtek egymásután. Ha pl. a második, vagyis a folyton csak jövedelem növelő, vagy a harmadik, a modernizáló lett volna az első, a kiegyensúlyozó pont (1921—1924-es évek) helyén: most Tíz Év után, e világháború közepette Baja a tönk szélén állana.

Egyszerűen azért, mert akkor az altráisztikus, a szociális és szellemi exigenciáknak eleget tenni nem tudott volna, ami csak teljes felforduláshoz, csődhöz vezetett volna.

Emellett a szerb éra okozta romokat is eltakarította és a szellemi kulturának a régi szintnél magasabb érvényesüléséhez a zsilipeket megnyitotta.

Tanulság a foltravalókról.

A ruha tehát testhez áll. Be is van kapcsolva és gombolva. Melegít és véd.

Megvéd bennünket talán a vihar, a világháború közepette is.

Csak el ne felejtünk mindig, míg ez tart, jól — begomboldzkodni. Ha pedig folt szakad rajta, foltozzuk be.

Ezért tartsuk kéznél — a foltravalónkat: Már most . . . Mert késő bánat, eb gondolat.

Eláll a foltravaló a ládafiában.

Az átmeneti kabát.

Karácsonyi szeretetsomagot osztottak ki egyik bácskai faluban. Két megajándékozott így beszélget:

— Hát te mit kaptál a csomagban?

— Egy átmeneti kabátot!

— Ej-ha, én csak nadrágot kaptam, te meg átmeneti kabátot, no-hát ez nem igazság!

— Hát igen, átmeneti kabátot kaptam: tudod, az én kabátom átmenet a kabát és a rongy között.

Fejezetek Bácska történetéből a szerbek kivonulásától napjainkig. (1921-1931.)

Bácska!... Te aranykalászszaal ékes rónaság! Neved a magyar bőséget, a magyar büszkeséget jelentette valamikor. Ma pedig legfájóbban példázza a magyar fájdalmat és a magyar gyászt... Hová lett a híres nagy Bácsország?

Ami megmaradt, csak egy vérző csonk. De úgy érezzük, hogy ebben a csonkban kemény

akarások feszülnek, serény munka pezsdül, amely egyetlen nagy szent célt tűzött maga elé: nagy Bácsország feltámasztását!

Ez az építő magyar munka lelkesíti ma csonka Bácska minden legkisebb községét, minden becsületes polgárát.

Ezt az építő munkát akarjuk most bemutatni ennek a szo-

morú, de mégis reményteljes decenniumnak fordulóján, legalább apró kis mozaikjaiban.

Lelkesítse ez a csüggedőket és adjon újult erőt a következő esztendő munkájához, mely hisszük, hogy meg is hozza mindnyájunk leghőbb vágyának teljesülését...

Bácsbokod község fejlődése a megszállás után.

Bácsbokod községe, mint a legtöbb helység, igen nagy károkat szenvedett a megszállás alatt. Iskoláját a szerb csapatok kaszárnyának használták, úgy hogy 1921-ben a községben nem folyhatott rendszeres tanítás. A községi képviselőtestület akkor elhatározta, hogy egy új iskolát fog építtetni. Kóbor Ferenc építő és tervező volt az új iskola építője, mely célra minden kis hold föld után 11 kg. búzát fizettek a polgárok. Ilymódon 36 vagon búza gyűlt össze akkor, midőn annak g.-ja 500.000-600.000 K volt. Bácsbokod községe egy emeletes szép modern épülettel lett gazdagabb. 1929. évben az iskolához egy ugyancsak emeletes szép apácázárdát építettek, mely közvetlenül az iskolához van kapcsolva. Most már 9 tanteremben és 2 ovodában folyt a gyermekek oktatása Bácsbokod községben.

A határban húzódó Kigyóser és annak áradásai nedvesen tartották a lakásokat és használhatatlenné tettek több száz hold

földet. Ennek lecsapolására 97.000 pengőt szavazott meg a község. Az ily módon felszabadult területek elsőrendű kerti földeknek bizonyultak, melyek termékeinek piacrahozatala fellendítette a község kereskedelmét.

Majd megépítették Baja-Bácsalmás-Csávoly-felé a műutat. Ezáltal Bácsbokod mindenünnen igen könnyen megközelíthető, amit az autók, kocsik ki is használnak. A község fellendült kereskedelme meglátszik nagy és mindenünnen látogatott piacáról.

Bácsbokodon 4415 lakos van, fele részben magyarok, másik fele pedig német és bunyevác. A három nemzetiségű emberek békességben élnek egymással.

A község ipara az utóbbi évek alatt nagy fejlődést mutatott.

Lakószai leginkább földművesek, kik modern gépekkel okosan művelik földjeiket. Jómódú polgárai szép egészséges házakban és józan életet élnek.

Dávod a köves utat szeretné

A megszállást követő években szép fejlődésnek indult a

község. A nemeslelkű Láng János képviselő sokat dolgozott kerülete érdekében s különösen Dávod község az, mely az ő képviselőségének sokat köszönhet.

A tíz év alatt épült az apácázárda iskolával, ovodával és kulturteremmel. Ezalatt a templomot renoválták és a templomteret parkirozták s a dávodi templom a környék legszebb templomává lett. Ez időben létesült a községháza és az állomás közti műút és 6 mélyfúrású kút. Megszervezték az orvosi állást, mely egészségügyi szempontból is nagy kultúrvívmányt jelentett a községnek. Legfőbb kívánsága most a községnek a Csátalja-Dávod-Hercegszántó közti járhatatlan útszakasz kikövezése, mely nagyot lendítene a község fejlődésén.

Felsőszentivánon a leventelintézmény összelelegítette a fiatalságot

A megszállás után föllángolt a hazaszeretet annyira, hogy a magyarság ellen elkövetett bűnöket is szinte elfelejtettük. A szép egyetértést csak ritkán

zavarta meg egy-két erőszakos fellépés.

Jól esett látni annakidején, hogy az iskola padjai akkora tanulókkal teltek meg, kik már az ismétlőoktatásra is alig voltak kötelezhetőek. Általában a beiskolázás és iskolába járás ma is oly jó, hogy alig van szükség a büntetések alkalmazására. Kevésbé mondhatjuk el azonban a felnőttekről, hogy tanulni szeretnének. El kell múlni egy-két évtizednek, míg a mi falunk népe kapva-kapni fog a felnőttek oktatásán.

A leventeintézménynek sikere, hogy fiatalságunk már nem tagozódik szét nemzetiségek szerint, hanem, egyelőre még csak szórakozásaikban, együtt vannak, barátságosan összeférnek, ami talán majd megmutatja hatását a jövőben is.

Nagyon nehéz, sűrű ányékot vet mindenre a jelenlegi nehéz élet. Talán sok mindenféle kulturális, gazdasági és társadalmi hatású, egészséges dolog születne s talán fejlődne, ha nem így volna, mint ahogy van...

Gara község a gazdasági fejlődés útján

A felszabadulás után a kedvező gazdasági helyzet, a mezőgazdasági termények jóvedelmű volta meglehetősen anyagi javakhoz juttatván a község lakosságát, az építkezések hosszú sorát indították meg. Ekkor épültek a község legszebb házai, melyek közül több a legújabb kor minden kényelmével be van rendezve. Sokan a villanyt is beszereltették, csak a soká késő áramot várják.

A háborúban elesett hősi halottainak emlékére a község Hybl szobrászművésszel egy gyönyörű emlékszobrot készíttetett s a templom mellé a térségen állíttatta fel. Ezt követve 1925-ben a templom kifestése. A barokkstilű festést Kuczka Mihály festőművész és Wittner Frigyes díszletfestő végezte. Ezidőben épült a község déli részén elterülő vármórségi laktanya, 1926-27-ben

építették a Baja—Gara közötti műutat, mely a község későbbi fejlődéséhez nagyban hozzájárult. Óriási anyagi áldozatok árán lecsapolták a község mellett elterülő Sóstót abban a reményben, hogy a lecsapolás következtében felszabaduló 1200 holdnyi terület búsán visszafizeti a beléfectetett tőkét. A hozzáfűzött remények azonban nem váltak valóra, mert a felszabadult talaj tele van sziksoval s a hosszas talajjavító kísérletek nem sok eredményt tudnak felmutatni.

A gazdák rájöttek, hogy terményeiket az állattenyésztésben keresztül tudják megfelelő áron értékesíteni, ezért sokan erre kezdték a főszínyt fektetni. Angolországból fajsertéseket hoztattak s sertéshizlalás mellett a szarvasmarha- és baromfi-tenyésztésre is nagyobb súlyt fektettek. Az országos mezőgazdasági kiállításra kiállított tenyészállatok számos díjat nyertek. A modern berendezésű mintagazdaságok építésével kapcsolatban megindult a fásítás is. Az eddig kopár területek helyén szépen fejlődő fiatal akácerdők és gyümölcsligetek díszlenek.

Kulturális tekintetben nagy haladást jelentett a plébánia mellett levő emeletes iskola és kántorlak felépítése. A templom melletti iskolát és a régi kántorlakot átalakították az iskolanövérek céljaira.

A községnek szépen fejlődő faiskolája, mozija, hengermalma, 4 darálómalma és jéggyára van.

Mióta a vármórség Garán van, a piac is sokat fejlődött. Vas- kút, Györgypusztá, Hercegszántó, Dávod, Nagybaracska termelői szívesen keresik fel a garai piacot, ahol mindig jól értékesíthetik terményeiket.

A község nyolctagú tantes- tüllete és a szépen fejlődő leventeintézmény vezetősége az utolsó évtized alatt gyönyörű eredményt ért el. Azelőtt ritkán lehetett magyar szót hallani, míg ma a fiatalabb generáció tökéletesen beszél magyarul.

A mai gazdasági helyzet mélyen rányomta bélyegét a gyors fejlődésre. Tenyészített állataikat és terményeiket nem tudják gazdáink értékesíteni. Nagy a pénztelenség s igényeit mindenki a legminimálisabbra csökkentette. Pang az ipar és kereskedelem, csendesek a műhelyek, pihen a szerszám s a kemény tél gondoljai mély barázdákat szántanak az emberek homlokán. E zord télen egy kis tavaszt igyekezett varázsolni a helybeli inségbizottság, mikor megkezdte gyűjtését az inségesek számára. Előljár a község neves lelkipásztora, Bászler István esperes, aki karácsonyra 20 családnak 40-40 kg. lisztet és 5-5 q. tűzifát adományozott s a párbérből 1000 P-t elengedett. A tantesület összegyűjtötte az iskolásgyermekek kinőtt ruháskait s ezzel igyekszik megóvni a nagy hidegtől a hiányos ruházattal bíró szegény gyermekeket. A nyomorenyhító munka minden oldalon serényen folyik s remény van rá, hogy Gara községben nem lesz egyetlen ember, aki tél folyamán fázzék és éhezzeik.

Györgypusztá Regőcét síratja

A megszállás rombolása után, sajnos Györgypusztá mellett húzódik az országhatár. Ennek következménye, hogy elszakadt Regőcétől, ahol a lakosság mindig könnyebben és jól tudta értékesíteni terményeit. Messzebb lett a vasúti állomás is. Eddig Regőcén ültek vonatra és most Garára kell menni. Ehhez hozzájárul még a rossz út. A jó útra bizony szüksége volna a környéktől elszigetelt kisközségnek.

Györgypusztá község polgársága árvának, elhagyatottnak érezte magát. Nem volt lelkipásztora és nem volt helyi közigazgatási vezetője. Csak egy vezetője volt, a tanító, akinek már sok feladatot kellett végeznie. A megindult mozgalomra 1925 április havában az érseki hatóság kinevezte az első plébánost, Szabó Sándor szemé-

lyében. Májusban már jegyző-kirendeltség is létesült, melynek élére Mayer Márton segédjegyző nyert kinevezést. Ezután megindul a munka. Volt a községnek már papja, tanítója és jegyzője, akik összefogva nevelhették, vezethették a falu népét.

Szabó Sándor plébános mindig szeretettel és kellő hozzáértéssel fogott nehéz munkájához és őt mindig örömmel vette körül a falu apraja, nagyja. Mindenhol ott találtuk, ahol nevelni, oktatni kellett. Munkájának eredményét ott hagyta népének szívében és lelkében.

1926-ban megalakult a Leventeegyesület. Neipart Sebestyén volt az első leventeoktató, ki az ifjúságot sportéletre nevelte. Helyét Tóth István töltötte be, aki odaadó, nemes munkát végez.

A gazdakör szép és virágzó életet élt.

1928. évben postaügynökség létesült. Erre is nagy szüksége volt a községnek.

Nagy bajt okozott az, hogy a tanítók igen gyakran változtak és volt eset, mikor nem is volt ki tanítson. Azért most a tanító igen nehéz munkával tudja nevelni az ifjúságot.

A plébánia hiánya miatt jelenleg a plébános Hercegszántón lakik. A mostani nehéz és rossz gazdasági viszonyok közt Györgypuszta, nem hiszük, hogy plébániát kap, pedig nagy szükség volna rá.

Gazdasági szempontból nagy jelentőséggel bír a Kígyós-ér vízfolyás mederrendezése is. Eddig nagy területeket öntött el a víz áradása és a lakosság egy részének életét is veszélyeztette. Már meg is kezdték az előmunkálatokat. Ezzel a mederrendezési munkálattal sok szegény munkást kenyérhez juttatnak.

Hercegszántó köves utat és villanyvilágítást kér a következő tíz évtől.

Hercegszántó nagyon sokat szenvedett a szerbek kivonu-

lásakor. A szerbek a kiűritést követő három éjszakán végig garázdálkodtak a falun.

Végre örömujjongás között bevonult a magyar karhatalom és csend, nyugalom szállt újra a szívekbe.

Az utóbbi tíz év örömdetes fejlődésének beszédes tanujele a két ujonnan emelt iskola, melyek közül az emeletes zárda a község legszebb épülete. Itt te'epedtek meg a kalocsai szegény iskolanövérök, hogy áldásos tevékenységükkel a község kultúrnívóját emeljék.

A katolikus hívek vagy öröme a régi szép barokstílusú templom újra van festve. A szép freskók Baja város nagy Mesterének, Eber Sándor művésznak örökbecsű alkotásai.

Az anyagi jólét előmozdításán munkálkodik a Hangyaszövetkezet is, mely néhány éve gyönyörű, új épületbe került. Hercegszántó, ez a vasút vonala melletti legnagyobb község, még mindig nélkülözi a köves utat. Egész gazdasági és

kereskedelmi életének hátramoszdítója, hogy egyetlen köves útja sincs. Hát még a villamosítás! Fájó szívvel látjuk a közeli megszállt területen Raszatina pusztán pazarul világító villanyizzókat. Mi azonban csak a hold sokkal szebb világánál álmodunk egy szebb jövőről...

Kunbaján is őrt áll a magyar kultúra

Kunbaja község a három évi szerb megszállás alatt nemcsak a megszállók jármát nyögte, hanem a kommunizmus bukása után ideszökött vörös terroristák politikai garázdálkodását is kénytelen volt tűrni. Ezek a megszállóknak kezére jártak a baranya-bajai háromszögnek Magyarországtól való végleges elszakítása érdekében.

A felszabadulás után kitartó szorgalommal pótoltuk anyagi veszteségeinket. Gazdasági talpraállásunkban első alkotásunk, első gondolatunk volt a világháborúban elesett hősök emlékének méltó megörökítése. A visszatérő jómód hamarosan megnyilvánult a szebbnél-szebb

magánházak fölépülésében, utcák és utak rendezésében s a község csatornázásában. A fokozódó kultura igényeinek kielégítésére nagy anyagi áldozatokkal fölépült a katolikus zárda, elemi iskola, ovoda és népház. Gazdakör, ipartestület, olvasóköri és iskolán kívüli népművelés szolgálják a haladást. A modern élet a falut is kivetkőzteti régi szokásaiból, életmódjából s iparkodik a város életszínének elérésére. A gazdasági világválság azonban derékba tört minden haladást. Reméljük, hogy Isten segítségével ezen válságon is átjutunk, mint a többi sokféle bajon s a „Bajai Ujság“ második tizedének ünnepén kevesebb szenvedés közt tekinthetünk vissza a megpróbáltatás sok-sok keserű emlékére...

Madaras község fejlődése a szerb megszállás után

Madaras község határának háromnegyed része, körülbelül 6.000 kat. hold, még a mai napig is megszállás alatt van. 850 gazda még a mai napig is a megszállás keserves kálváriáját járja, mint kettős bíblikos. Gazdaságilag a határ lecsatolása miatt visszafejlődés állott elő, mert a község lakóinak kitűnő szántóföldjei megszállás alatt állanak. A szintiszta magyar lakosság a szerb hatóság részéről mindig újabbnál újabb adókkal van sújtva, mi által gazdaságilag igen nehéz viszonyok között él. Így a községnek a fejlődése is igen sok nehézségbe ütközik, de azért úgy kulturális, mint társadalmi téren nagy az előrehaladás. Fölzabadosulás után, még 1922-ben megalakul a leventeegyesület és úgy a járási, mint vármegyei versenyek alkalmával a pirossapkás madarasi leventéket mindenkor tapsorkán és elismerés fogadja. Hát még amikor a női levente-csapat is megjelenik, Baja város utcái sok-sok éljéntől hangosak. A megyei vándorzászló jelenleg is a madarasi leventeegyesületnél van.

1926-ban a 8 tanerős róm.

kath. elemi népiskola mellé 3 tanerős áll. elemi népiskola lett szervezve 2 tanítói lakással.

A községtől délre fekvő községi legelőből a hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárva és nincstelenek közt osztottak ki. 156 egy és két sőt háromszobás cseréptetős ház épült.

A lakosság örvendetesen szaporodott.

A község érdemes főjegyzője 72 hold erdőt létesített, melyből 10 hold nyárfa, 62 hold akácerdő. A 3 holdas községi faiskolában nemesített gyümölcsfák 1000 számra állnak a környék rendelkezésére olcsó áron.

A községet a járás székhelyével: Bácsalmással, valamint a szomszéd községekkel jókarban lévő műút köti össze.

A Hangya és Hitelszövetkezet igen nagy forgalmat bonyolít le.

Hogy a község elveszített határa valamiképpen is pótolassék, a község érdemes előjáróságának kezdeményezésére a megyei alispán 1932. január hó 1-től Madarász-pusztát véglegesen Madaras községhez csatolta.

A hívek áldozatkészségéből 1928-ban új modern plébánia lak épült. Jelenleg a róm. kath. elemi népiskola újjáépítését tervezik.

Nagybaracska emlékezik

Amikor a szerbek Szentistvánkor kiürítették Nagybaracska-t, elvitték mindazt, ami az övék volt. Csakhogy elvitték ám azt is, ami elvihető volt, de nem volt az övék. Elvitték a közpénzeket, az összeszedhető fegyvereket, elvitték lovainkat és marháinkat, kivágták és elvitték a határunkban volt kincstári erdőt is.

Nagyot sóhajtottunk a pénzünk után, tehetetlenül néztük, hogy hogyan szedik el kedves vadászfegyverünket, könnyes szemmel váltunk meg kedvenc paripánktól és sokan de sokan siratták meg egyetlen Riska tehenüket.

A legnagyobb csapás volt

azonban az erdő kivágása. Itt vesztette el szegénységünk örökre az eddig oly bizonyos napszámját, fuvarját s még a legszegényebb is a téli fűtőjét.

És mégis, amikor kimentek, megkönnyebbülten sóhajtottunk fel: hála Istennek! Felocsúdtunk, ujjongtunk örömmünkben, egymás nyakába borultunk és összevissza csókoltuk a legelső honvédet, aki a közelünkbe ért. Hogy miért? Ne kérdjétek. Aki ezt át nem élte, annak azt nem is lehet megmagyarázni.

Na de hála Istennek, ez is elmúlt. Volt, nincs. Van ismét lovunk, van marhánk is. Ha szegények is vagyunk, de legalább szabadok. A szerb rab-ságból pedig csak a multnak fájó emléke maradt. Hejh! Ha már Trianont is így parentálhatnánk el!

Tataháza is sokat fejlődött

A szerbek kivonulásuk előtt előre felszedték az összes adókat. A község egyik iskolaterme a megszállás egész tartama alatt, a másik pedig egy évig szolgált szerb kaszárnyául. Bizony a legnagyobb nekilendülés ellenére is sok időbe tellett, míg a visszaesés jelei eltűntethetők lettek.

A háború alatt lefogyott állatállománytól sokan szabadulni akartak, hogy így mentesüljenek a folytonos robot teljesítése alól. A földek megmunkálása, erőben tartása, valamint a terméseredmény szomorú képet mutatott. Mindezt betetőzte a kíméletlen állatrekvirálás, amikor alig maradt a községben egy pár ló és szarvasmarha. Azóta e téren is óriási haladás tapasztalható, mert míg egyfelől a javulást a folyton emelkedő terméseredmények, az állatok szaporodását a megkészszerzett apaállatok kényyszerű tartása bizonyítják.

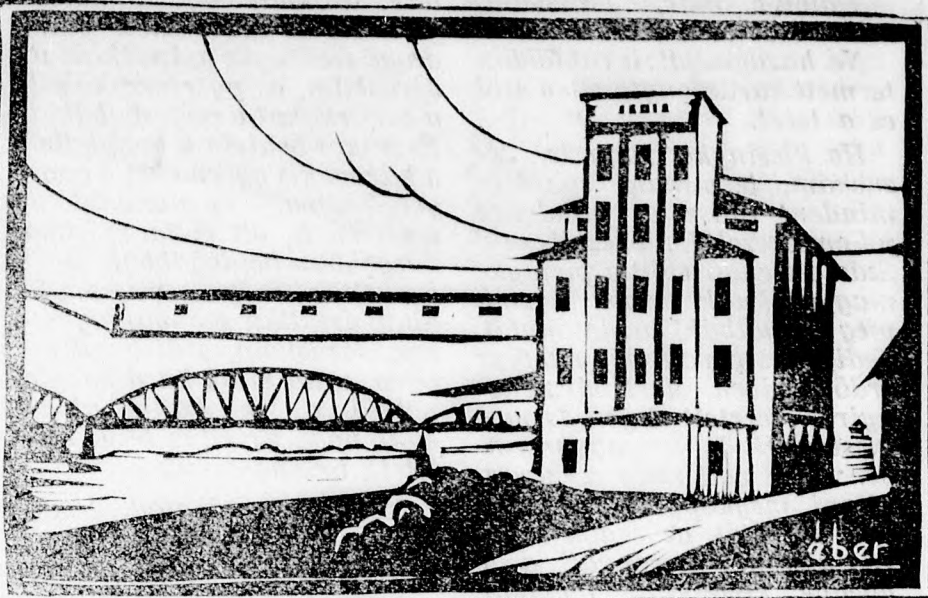
A régi független kör mellé, amely azóta újra született, egy gazdakör és egy iparoskör szegődött a műveltség terjesztésére.

Ma már 4 felé elágazó "mú-
utunk van és a nagyfontosságú
Baja—szegedi múút községeink
közepén megy keresztül.

Másik nagyfontosságú dolog,
hogy a szegényemberek olcsó
és kedvező fizetési feltételek
mellett házhelyeket kaptak,
négy sor házból álló teljesen
új rész alakult. A pihent föld-
ben gyönyörű gyümölcsfák
és lugasok díszlenek, a kutak-
ban mindenütt jó ivóvíz talál-
ható. De legfontosabb még az,
hogy meg vannak elégedve,
gyermekáldás is bőven van.

Nagy csapás azonban a nép
eladósodása. A nagy gabona
árak idején felvett kölcsönök
a leromlott árak miatt fenmar-
adtak és némelyek teljesen
tönkrementek, mások adóssá-
gát pedig még az unokája is
fizetni fogja. Nem könnyelmű-
ség vagy prédaság, hanem az
árak leromlása okozta a bu-
kást, mert egyébként a nép

(A többi községek fejlődését újévi számunkban folytatjuk.)

szorgalmas és igen takarékos.
A község mint erkölcsi testü-
letnek adóssága nincs s gaz-
dálkodását úgy irányítja, hogy
ne is legyen.

tegnap óta a karácsonyfa-
erdő. Kis fenyőfák, nagy fe-
nyőfák tárják ki százkarju-
kat s várják az édesmamát,
aki elviszi őket a meleg szo-
bába s ágaikat teleaggatja
mindenféle drágaságokkal.
Nekem ugyan nincs kinek
vennem karácsonyfát, mégis
beálltam ma a vásárló mamák
közé és hallgatóztam. Jaj, Jé-
zuskám, de szomorú dolgokat
hallottam! Hogy a legpici-
nyebb fáska ára is egy ezüst
pengő, a nagyjáért meg tiz-
tizenkét pengőt is elkívánnak!
Mert nagyon messziről hozták
a kis fákat, ma Romániának
csufolt magyar Erdély hegyei-
ről. Mert a vámosok is nagy
pénz vetettek rájuk, mikor e
szomorú ország határán át-
kérletőztek. Mert a magyar
pénz nem is jó érte: devizá-
nak nevezett különös értéken
kell ma a karácsonyfát meg-
váltani. Mert, jaj, tizenkét
esztendő óta nincs már ma-
gyar erdő, olyan kevés a sze-
gény magyar földön a fenyő,
hogy még koporsódeszkának
sem elég...

Jaj, a mai karácsonyfának
minden ágán magyar sohaj-
tás a harmat... Jaj, minden
ágán egy-egy magyar remény-
ség hervadozik... Jaj, min-
den ágán keserű magyar átok
sulyosodik...

Levél a kis Jézushoz.

Kelt levelem Baján, 1931
december 15-én.

Mennybéli kicsi Jézus, szépen
kérlek, olvasd el az én levele-
met is. Tudom, millió és mil-
liószámra kapod e napokban
a szomorú föld gondtalan kis
apróságaitól az ákombáko-
mos írásokat. Tudom, egész
légió angyal azzal foglalkozik,
hogy kibetűzze az ártatlan
szívek bizodalmas kéréseit.
Tudom, a másik légió angyal
meg verejtékezve dolgozik az
égi műhelyekben, hogy kará-
csonyestére elkészüljön a tö-
mérdek paripa, huszár, trom-
bita, meg autó, vasut, gép-
madár, meg alvóbabá, ringó
bölcső, kis kelegye, meg —
csak te és szent angyalaid
tudják, micsoda gyönyörű-
ségek.

Mégis kérlek, olvasd el az
én leveletem is. Bár én nem
kicsinyke szolgálid közül va-
gyok, hanem földi utam vége
felé ballagó öreg bácsi. Be-
tűznök sem kell írásomat égi
angyalaidnak, im nyomtatott

betű viszi hozzád, s azon a
nyelven szól, amelyiken a
Duna-Tisza partjáról ezer év
óta száll feléd az imádság.
Kérni sem kérek benne gyö-
nyörűségeket: im szakadóban
van az én lelkem minden e
világi hívságoktól, s amit én
várok tőled, azt már csak
személyesen adhatod nekem
majd odafönn.

Arra is kérlek már előljá-
róban, tegyél meg olvasd el le-
veletem, de szépen kérlek, ne
igen mutasd másnak. Főkép
ne mutasd a föld boldogszemű,
ártatlan gyermekeinek, — jaj,
dehogy venném a lelkemre,
ha megrikatnám őket! De ne
mutasd a melegszívű édes-
anyáknak sem: attól félek,
összefacsarodik a szívük a
szomorúságtól. És legfőkép ne
mutasd a karácsonyfa-áru-
soknak, mivelhogy bizonyosan
kigyót-békkát kiálltanának rám.

Sejted-e már, Jézuskám, mi-
ről fog szólni ez a levél?

Itt lakom a templomtéren.
Itt sokasodik ablakom alatt

Tudod-e már, Jézuskám, miről szól ez a levél?

Ne haragudjál: a rabföldön termett karácsonyfa ellen szól ez a levél.

Ha kicsinyke vagy is, Jézuskám, te mindig voltál és mindent tudsz és mindenre jól emlékezel. Emlékezzél csak! Száz esztendő előtt a picinyke magyaroknak nem hoztak még angyalkáid karácsonyfát, pedig akkor volt még magyar erdő bőviben. Mert bármennyire szeretett téged is meg kicsinykéit is a magyar ember: nem volt szíve megcsokitani, megkoppasztani a felhők barátját, az erdők sudaras királyné-asszonyát, a te egedbe kívánczó fenyőfát. Rossz idegen népek tanították rá, s jaj, az én magyar népem oly könnyen megfélemezik ősi virtusairól. Pedig akkor is voltak kicsinyke magyarok, akkor is vigaskodtak születésed estéjén, akkor is elhozták angyalkáid kötőjükben ha nem is az autókat, vasutakat, gépmadarakat: a huszárokat, paripákat, hajásbabákat bizonyosan! Akkor is boldogság lakozott születésed estéjén palotában, kunyhóban — fenyő karácsonyfa nélkül is.

Tudod-e már, Jézuskám, mire kér ez a levél?

De emlékezzél csak másra is. Ennek is van már majdnem ötven esztendeje. Volt egyszer valahol egy kicsinyke falu. A kicsinyke faluban egy szegényke ház. A szegényke házban egy áldottszívű édesanya s az édesanyjának három kicsi ártatlan gyermeke. Elkövetkezett karácsony estéje akkor is. Néhány olcsó mézesbabára, cukorkára, gyertyácskára akadt még valahonnan az áldottszívű édesanyjának krajcárkája. De karácsonyfát vásárolni nem volt miből. Mitévő legyen, hogy kicsinyeinek boldog örömet szerezzen, Jézuskám, születésed szent estéjén! Az ablakban melegedtek a tél kemény fagya elől cserepekben a muskátli virágok: azoknak leve-

lére, azoknak ágára kötögette fel az áldottszívű édesanya szerényke ajándékait, Jézuskám, a gyertyácskákat, a cukorkákat, a mézesbabákat. És mikor behívta a konyhából a három kis gyermeket a esengetyű szava, — én mondhatom, mert én is ott voltam: soha buzgóbban-boldogabban nem énekelték még karácsonyfa alatt ártatlan magyar gyerekek, Jézuskám, születésed estéjén, mint mink karácsonyfa nélkül a muskátli ablak előtt, hogy Krisztus Jézus született, örvendezzünk . . .

Most már tudhatod, Jézuskám, mire kér ez a levél.

Arra kér, értesd meg a ma-

gyar édesanyákkal, hogy a karácsonyt nem a karácsonyfa teszi ünneppé. Hogy amikor nincs magyar erdő, rabföldön termelt karácsonyfa drága árával ne kövéritsék álnok ellenségeink zsebéit. Hogy a találatkony anyai szív karácsonyfa nélkül is tud derűt és boldogságot fakasztani a kicsi szívekben.

Vagy tudod, Jézuskám, mit tégy? Add vissza nekünk a magyar erdőt, a Tátrát, a Fátrát, a többi Kárpátot, a Hargitát, — hogy magyar fenyvek ágából vágassunk drága magyar gyermekeinknek magyar karácsonyfát!

T. Á.

Hajnalsugarak.

Irta: Dr. Tordai Ányos.

Ma már délutánt mutat az óra. Minden arra vall, közeleg az este. Fájó gyönyörűséggel nézek vissza a délre, a reggelre, a hajnalra s az emlékezet aranyfonalára fűzöm-fűzögetem a régmúlt idők kedves emlékeit . . .

A templom.

Olyan, mint a fiastyúk, mikor szétterjesztett szárnya alá gyűjtven fiókáit, esténként elpihen. De akkor nekem a világ legelső és legszebb katedrális volt. Hogyne! Hiszen tornyában harangozni lehetett — és mennyi drága csínja-bínya van ennek a mesterségnek! A kóruson fujtatni lehetett, s ha kántor bácsinak jó kedve volt, még a regisztereket is szabad volt az ő intéseire huzogálni. De a földolog az, hogy ministrálni lehetett benne.

A sekrestye fölött Dániel bácsi, a harangozó parancsnokolt. Az ő hatalma alá tartoztak a fogason lógó kék, fekete s piros ministránshuhák. Amelyeknek felöltése úgy történt, hogy az ember felállt a fogas alatt húzódó lócára, belebújt a ruhába, aztán mintegy leakasztotta magamagát a fogasról. Különleges élvezet volt ez az

öltözködés. Aki azonban meztel volt, annak előbb föl kellett húznia a sárga csizmát, vagy piros csizmát, amelyek a lóca alatt húsolték párba sorakozva. Mivel pedig nekem tilos volt a meztelbujrás, főképp mióta egri diákjelöltté avasztíroztam, elbújtam a szentsír deszkái mögött lehántani a cipőt azért, hogy a cifra csizmát felhúzhassam. Dániel bácsi hatalma alá tartoztak továbbá az ámpolnák, amelyeknek egyikéből, a vizesből, Lavabo-kor keresztet illett önteni a tálcára, — azután a kövér misekönyvek, bizony beleszuszogtunk, míg az oltár egyik oldaláról a másikra átszállítottuk őket, továbbá a füstölő, a szenteltvízhintő, tömjéntartó — és ifjonti vetélkedéseink egyéb számos tárgya. Ki hordozza őket, vagy ki legyen a jobb belső, meg bal belső ministráns — bizony sorsdöntő kérdések voltak ezek. S mikor nemes vetélkedésünk már nemtelen verekedéssé fajult, Dániel bácsi intézte el a vitát egy-egy csattanó hatalmi cselekedettel. De minden sérelem a feledés tengerébe merült annak a lelkeben, aki mise közben a csengetyű nyelét megfoghatta. Micsoda gyönyör-

élvezet a ministráns ifjúnak a csöngetés: hozzá nem értőknek hiába is magyaráznám, de tapasztalt ember igazat ad szólnak. Hátha még a csengő olyan nagy, amilyent a csordavezér téhen nyakába szokás akasztani, a nyele meg — mint egy furkós bot fia! Micsoda mennyei boldogság azt rázni, cifrázni, görgetni, pattogatni! Csak a csengetésért érdemes ministrálni, semmi másért!

Templombíró bácsi volt a második hatalmi személy Dániel bácsi után. Igaz, hatalmát fitogtatni csak a vasárnap nagy misék alatt volt alkalma. Akkor aztán fitogtatta is. Jobb oldalon álltak a fiúk, baloldalon a lányok. Sűrűn egymás hegyin-hátán, akárcsak a suszterbogár odakinn a faltövében. Persze a sűrűsödés lökdösődéssel, a hosszú mise tereferével járt. Templombíró bácsi a tömött sorok előtt sétált, egyik kezében a szentolvasó, másikban vagy másfélméter hosszú pálcá, s míg ajka buzgón fujdogálta kántor bácsi után a szentének szavait, avagy bal kezének ujjai sorba morzsolgatták a szentolvasó szemeit: saste-kintete a nyüzsgő ifjúságon pihent, s pálcátartó jobbik keze föl-fölemelődvén, hol Pestának, hol Marcsának fületövére olyanokat suhintott, hogy azonmód elment a kedvük a szentmisét illetlen viselkedéssel zavarni.

Tisztes személyiség volt Terka néni is, a Mária dajkája. Ez a szép neve onnan magyarázandó, hogy az ő tiszte vala Szűz Mária rúdon járó képét ruházni, ékesíteni, felgyertyázni, — mindezt természetesen nem saját szoknyájának titkos zsebéből, hanem a Mária-persely jövedelméből. Magas, száraz, pápaszemes, jóhangú asszony volt Terka néni. Ez utóbbi tehetségére azért is volt szükség, mert ő volt a főelőnéklő az első és a harmadik harangzó között és nagy kapesos könyvéből igen megható rezgő hangon tudta diktálni a szebbnél-szebb énekeket hasonló korú és hasonló

buzgó, korán érkező asszonytársainak. Nekem különösen jó barátném volt, mert Rózsi néni gyöngékedései esetén ő kenegette Pain Expellerrel jó nagyanyám fájós tagjait, s a kis Pap Gyulának miséjeit — mivelhogy e néven ismertek engem a faluban, a fatemplomka előtt nagy tiszteletből térden állva hallgatta.

Illendő megemlékeznem vak Jancsi nevezetű koldusról is. Azért illendő, mert a harangozás és fujtatás voltaképpen az ő hivatala lévén, nagy hálával viseltettünk iránta, mikor delegált bennünket e nemes mesterségek ellátására. Ez a delegálás rendszeren a templom pitvarában, a torony alatt történt, mivel Jancsi bácsi elvégezvén a templomajtó nyitását, ott állomásozott. A megbízást pedig szívesen cselekedte, mert a mi hálnánk szivarvégben, ízes bagóban nyilatkozott, sőt nem átalottuk olykor a kertet is megdézsmálni, hogy a vak Jancsi tarisznyáját zöld paprikával, friss gyümölcseccsel domborítsuk.

Ebben a templomban mutatam be a jó Istennek 15—16 esztendővel ezek után az igazi primiciát is. Annál az oltárnál, amely előtt annyiszor ministráltam, buzgón rázván a fejemnyi nagy csengőt. Mégsem csupán a csengőrázásért érdemes ministrálni . . .

Az udvar.

Maga egy külön birodalom. Az ámbitusról talán nem is lehetett a végire látni. Legalább is verejtékesre fáradtunk, mire a kiverős játékban a disznóól falától a szalmakazlakig elfutottunk. S milyen jeles tartományai voltak e hatalmas birodalomnak! Mingyárt maga a disznóól. Nem a lakóiról nevezetes — noha téli időben a pörkölések nem igen estek meg nálam nélkül, mikor is a nagy szakértelemmel egy húzásra levont csülkök Vajrák Gyuri bácsi kedvező részrehajlásából nekem jutottak — inkább emlékezetes zsindelyes tetejéről, honnan az eperfa

ágait nagy könnyen el lehetett érni. Hát olyan eper nem is termett máshol e világon. Nem is eper volt az, hanem szeder. A gyümölcse olyan nagy mint az öklöm, a levelei meg mint a félmellényem. Csak egy hibája volt: az ember kezét-száját úgy összefogta, hogy nagyanyám előtt hiába volt tagadni a pákosztoskodást. A kertajtó szomszédságában nyílt az istálló. Jóbarátom Gulyás Péter bácsi volt itt a parancsnok és Beni béres az alparancsnok. Péter bácsi azért volt jó barátom, mert a bagót meg szivarcsutkát szorgalmasan gyűjtöttem neki, miért is jutalmul felelemelgetett hol a Rigó, hol a Holló hátára. Csöndes két paripa volt, de jó főúr csak az olyan lovat szerette, amelyik nem futott, csak poroszkált. Beni béres is jó szívvel viseltetett hozzám. Onnan tudom, hogy a sárkányhoz szükséges nádat ő huzogatta ki a tetőből, meg bigét is sokat faragott.

Az istálló mellett sötétlett a kocsiszín fekete ajtaja. Nagy lakat volt rajta. Oda nem engedett be soha Péter bácsi, azt adván okul, hogy összemáskálom a fekete hintót. A kulcslyukon sokszor vizsgálgattam a fényes szerszámokat — főképp a karikák ragyogása meg a sallangok cifrája miatt, amelyek a kincstárba való elrejtésre igen alkalmas jószágoknak látszottak. Hiába féltette Péter bácsi, azért mégis ültem néhanap a fekete hintóban. A főúrral szemben a kis ülésen. Kocsikázni mentünk. Nagy hasznom ugyan nem volt belőle, mert az uton verseket kellett mondan, meg felelgetni a drága főúr tanítgató kérdéseire. Semmi másra nem emlékszem már a beszélgetésből, csak arra, hogy ő tanított meg aratási kocsikázás közben, melyik a búza, rozs, árpa, zab.

A granárium megvasalt ajtaján évenként csak egyszer volt bejárásom, de akkor napokon át. Cséplés közben. Mert ott csépelte a főúr búzáját az udvaron a járgányos gép. A benzines masina nem igen volt

akkoriban még életben. A cséplésidőnek négy fő haszna volt. Egyik az, hogy a növekedő szalmakazalban nagyszerű bukfenceket lehetett hányni. Másik az, hogy pihenéskor, mikor a lovakat kifogták, akárcsak a minálunk sergőnek nevezett ringlispilt lehetett tolni a járgány hosszú póznáit. A harmadik büszke élvezet a granárium előtt a rosta mellett adódott, mivelhogy a vékát a csapóval csak nekem volt szabad lefölni. A negyedik pedig benn a granáriumban, mikor térdig süppedve a búzában állta az ember a zsákokból ömlő búza zuhanyát. Ez utóbbi élvezet azonban nem történetelt nagyanyám szeme előtt, mivel azzal ijesztgetett, hogy kőporral suroltatta le fülemről nyakamról a búza porát. Csak mondta, szegény áldott lélek, dehogyan engedte volna!

Igen jeles helyiségek voltak még a pelyvás is, meg a fészer is. Nem is a pelyva, nem is a fa miatt. A pelyvásban szomorkodott a kiszolgált, kopott öreg batár, amely annál láthatóbb és használhatóbb lett, minél jobban kopott fölüllemellőle a pelyva, amit is Péter bácsiék aprított répával keverve az állatoknak adtak, de meg tőzleplepényeket is gyártottak vele téli hazai tüzelésre. Leszűk-vártuk, hogy mikor bújik elő a féder a pelyvatengerből. Akkor aztán hajrá! Olyan hirtétást nem látott a világ, amilyet rajta cselekedtünk. A fészer meg a nagy kereplő miatt volt nevezetes. Az esztendő 362 napján ott búslakodott a fészer szögletében tanját adván pókoknak, bogaraknak, békáknak. Am nagy-csütörtökön reggel kivontatta Péter bácsi a templom elé s a Glóriától kezdve nagyszombaton a Glóriáig onnan hirdettük vele a falu ájtatos népének a nagyhét három szent napjának imádságra hívó óráit. Hát nem utolsó élvezet a harangozás sem: megindítani a harangot, hogy félre ne kongjon, húzni, hogy egyformán verjen a szív, a kötelet ráhaj-

tani a szívre, hogy egyszerre szűnjön meg a hang, mintha késsel vágták volna el, — de mind e csuda-mesterség semmi a kelepelés művészetéhez és élvezetéhez képest. Mint a kender-törőben a szörnyű bunkók kattognak egymásután a kereplő fogak: az aztán a kunszt, hogy se gyorsan, se kimaradozva, hanem szépen — tempósan kövesse egyik a másikat. Ha pedig hiba eredt a katozásban, az nem az öreg szerszám hibájából történt, hanem onnan eredt, hogy nagy jóakarattal és sűrű ambíció tüzelt ifjú ereinkben s egymást taszigáltuk el a hajtófától. Persze a nagy igyekezetben egy-egy kereplőfog is búcsút mondott a tengelynek — orron, homlokra vágván egyik-másik irigy pajtást. A sebesülés orvossága pedig az vala, hogy a kárvalott vigasztalásul tolakodás nélkül juthatott a hajtófához.

Az udvar közepén királykodott a nagy gémes kút. Sokféle emléke van ennek az öreg szerszámnak is. A kútágast avattuk fel kiverős-fának. Ott kellett tudniillik — becsületesen behúnyt szemmel — huszonegyig számolni s minden szám hangos kimondásakor a kiverős pálcával a kútágásra ütni, mialatt a pajtások istállóban, fészerben, kazal mögött elbújtak. Továbbá egy fontos tudományt lehetett itt megtanulni. Azt, hogyan lehet pohár meg bögre nélkül egyenest a vederből inni. A tanítómester Péter bácsi volt, a kocsis, meg Beni béres. A vedret nem egészen, csak jó félig kell megmeríteni a kútban. Felhúzzuk s a káva szélére állítjuk. Ott alkalmazatosan és erősen megfogjuk a két oldalánál, megdőljük s kétfelé vetett lábbal nekihasalva a kávanak, szűr-csöljük a víz tetejét. Minden momentum fontos itt. Ha egészen tele húzod a vedret, rád ömlik a víz. Ha kevés vizet meritesz, felszalad a gém. Ha nem fogod erősen a vedret, visszaesik a kútba. Ha nem vedted szét a lábaddal, nem fér a szájad a vízhez. Bizony sok

hasztalan próbálkozás után sikerül csak ez a mesterség! Tehén-, loitatáskor szintén ajánlatos volt a kút körül szemlélődni. Nemcsak azért, mert Péter bácsi néha-néha megengedte ilyenkor a lovagolást az istállótól a kútig, de azért is, mert az ő felügyelete alatt vizet is lehetett húzni, meg vederből is lehetett inni. Azt nézni meg külön élvezet volt, mily gyorsan tűnik el a víz a vályúból a lovak, meg tehenek habzó szája előtt. Úgyancsak a vályúban lehetett kipróbálni itatás után a papíresónakok és hajók járását, mikor is onnan a fölös víz a kacsagödörbe eresztődött.

A disznóóltól végig a kerítés mellett, lenn a Csincsa partján, a szalmakazlak mögött a kertkerítésig hatalmas akácfa sorakoztak. Alattuk sűrű csalántenger, liceumbokrok, felmagasodni próbálkozó bodzafák. Elég veszedelmes vidék. Akácérés idején tömérdek méhecske, bodzaérés idején ruhapiszkító bogyók, a csalán meg szűrt tavasztól ősziig. De azért sokszor bemelegedtünk a veszedelmes vidékre. Hol akácvirágot szedni, hol tinta végett bodza bogyót gyűjteni, hol a kis kacsák számára liceumlevelet tépni. Ez utóbbiért megbocsátódott a ruhán esett bodzafolt is.

Be más ma, negyven év után, ez az udvar is! Nincs ott ma már sem akácfa, sem kazal, üres az istálló, üres az ól. Lekopott minden ékessége, régi szépsége csak az én lelkemben él . . .

A kert.

Ugy gondoltam akkor, annál szebb kert csak éppen egy kert lehet. A paradicsom. A kapujánál málnabokor-erdő. A bozontos ágak tele piros bogyóval. De nem a bogyók miatt szerettem a málnaerdőt. A bogyót a bodobács is szerette s irigy módon összenyalazta. Ma sem szeretem ezért a málnát s ha csak látom is, elkellemetlenkedik a szájam íze. De bújókát játszani igen alkalmas volt ez az erdő. Megkaristol

az ág, pókháló lepte szememet számat, mindegy: egész a Csicsa patakig lehetett futni a bokrok oltalma alatt. Vagy hűsölni is jó volt a bokrok sűrűjében, ha már agyonfáradtunk a játékban. Bogár zümmögött fölöttünk, szellő legyezte a málnabokor leveleivel izzadt homlokunkat. Kedves jó málnaerdő, de elkoptál te is azóta...

Hát még a tömérdék büszke-és ribizkebokor a keresztül-kasul futó útak szélén! Addig tanyáztunk egy-egy bokor alatt, még csak szednivalót találtunk rajta. Olyan utolsó gyümölcs-számba megy a büszke-ribizke, de a mi számunkra királyi elegység volt az. Meg aztán édes nagyanyám se haragudott érte, ha szedtük. Annyi volt belőle.

A kert közepén magas orgonabokrok közt rejtőzött a kút. A sejtelmes alvilág. De sok kavicsot behánytam, s olvastam nagy fontoskodva: egy — kettő — három — négy, még cuppant a vízbe. Gémes kút volt, hintázni is lehetett rajta. De egyszer abba maradt a hintázás. Volt nagyanyámnak egy kávébarna kedves kis kutyája. Blankának hívták. Játzó pajtásunk. Szegény Blanka: vénségétől-e, mitől — egyszer csak beteg lett. Azt mondták, megveszett. Könnyezve adta ki nagyanyám a parancsot a béresnek: Blankát el kell vesztetni. Az istenverte béres úgy vesztette el, hogy felhúzta szegény állatot a kút kölcéjére. Azért nem hintáztunk azután rajta. Még a kút környékét is elkerültük. Csak szilvaéréskor merészkedtünk odalopódkodni. Valami csodálatos gyümölcs termett a kút mellett egy törpe fán. A formája szilváé, a magja baracké. Azért hívták barack-szilvának. Hát abból alig került egy is a jóságos főúr asztalára...

Aztán a szőlőlugas a kerítés mellett. Volt az tán százméter hosszú is. Az én kis lábamnak bizonyosan volt. A szőlő szára vastagabb mint a karom, széles levelei között akkora fürtök, mint a fejem. Fehér is, kék is, lila is. A szüretet nagy titokban mindig én kezdtem meg.

Akerítés tövében magasranyúló fűszálak, a fű között apró kis lapos csigák, meg csúf papmacska-hernyók. Félttem tőlük, mert a szőre a kezemben maradt, ha fel akartam emelni. A lugas közepén, a legárnyékosabb helyen négylábon álló fapad. Az öreg főúr sokszor üldögélt rajta s kövérkés arany-szélű könyvből olvasott. Ha betévedtem ilyenkor a lugasba, rámnézett szelíden, mutatóujját szájához emelte, arra én csöndesen visszahúzódtam a méhes árnyékába.

Mert méhes is volt a kertben. A méhekkal nem tartottam barátságot. Félttem a fullánkos bogaraktól. De mikor meghaltak, nagyon sajnáltam szegényeket. Apró kis cserépvályúk voltak a méhes előtt a földön. Mikor napnyugtával hazaszálingóztak már a kóbor állatkák s ott zsongtak a kas szájánál, hogy melyik jusson be előbb, odamerészkedtem a kis vályúkhoz. Mindig találtam egy-két halott méhecskét a vízben, kiemeltem, falevéltre fektettem s a virágágyba eltemettem őket. A méhrajzás sem volt utolsó mulatság. Amint fölfedeztem egy-egy faágon a kavargó-zúgó, egymás hátán kapaszkodó bogárlégiót, vágattam át a harangozóhoz, Dániel bácsihoz, hogy jöjjön azonnal, mert kijöttek a méhek a kasból. Dániel bácsi bátor ember volt, vagy hogy a méhek nagyon szerették, mert csak alájuk tartotta az üres kast, s a kis boldok zengő örömmel hullottak bele.

A virágágyakat kincseiként őrizte nagyanyám. Maga ültette, maga plántálta őket. Öntözni is csak az ő szeme előtt volt szabad. A melegház polcain különféle skatulyákon öreges szarkaláb betűk hirdették, milyen nemes magvak rejteznek bennük. De szép is volt az a nagy virágtenger a méhes előtt! Egy ág csupa tüzes muskátli. (Nem a virágját szerettem, hanem a bársonyos levelét.) Másik fehér szekfű, piros szekfű, tarka szekfű. (Sok apróka csigát leszedtem róluk.) Harmadik

ág sárga sarkantyú. (Ide telepítettem a papmacskákat, hadd szagolják azok az illatot!) Negyedik tarka oroszlánszaj. (Sokat töprengtem, miért hívják ezt a szelíd virágot ilyen vérengző néven.) Aztán rezedá, bazsalikum, gyűszűvirág, harangvirág és a legkedvesebb: a nyenyuljhozzám. Micsoda élvezet ennek érett tokját megpattantani! Bizony nagyanyám ebből szedett össze legkevesebb magot. — Egyszerű kedves szívek egyszerű kedves virágai.

Meg a tömérdék édes ajándék-osztó gyümölcsfa! Hosszú sovány ember volt az a tisztelendő úr, aki először magyarázgatta nevüket. Hármat is téptem, míg ő egyet. De alázatos buzgósággal cipeltem nyomában a viaszkos vasfazekat: mert nagy büszkeség volt az, hogy vele ojtogattam! Az én mesterségem ugyan csak annyira ment, hogy magasan tartottam a vasfazekat, mikor ő a megoperált sebet viaszkkal gyógyította. De életemnek ez a legelső akciója, amelyre ma is élesen visszaemlékezem. Voltak is ott csudafák. Olyan is, hogy egyik ága almát termett a másik ága meg körtét. Egyik ágon sötét cseresznye piroslott, a másik ágon spanyolmeggy sárgálott. Sok nadrágszakadás, sok térdhorzsolás lett mindannak a következtése.

Az utcára néző kerítésen belül meg akácfák sorakoztak katonarendben. Ezeknek a fának főképp kettős hasznuk volt. Egyik az, hogy ők teremték az esztendő legelső gyümölcsét, az akácvirágot. Mert finom édes gyümölcs az mindaddig, míg az apró kis bogárkák tanyát nem ütnek benne, meg míg a méhek rá nem kapnak. Amazok bepiszkitják, emezek meg kiszívják az édességét. Azért leginkább akkor volt kosztuk jó, míg a nagy, kövér bimbók ki nem hasadtak. Az akáckatonák másik haszna még nagyobb volt. Mivel igen közel álltak a falhoz, csak kettőt-hármat kellett fölfelé rúgtatni, s már oda jutott az ember a fal peremére

amelyen csoda-élvezet (nagy-
anyám szerint ugyan istenkí-
sértés) volt végigszaladni a
kisvég-felé a szomszéd telekig.
Innen bonyolítottam le a béke
és hadüzenetet, meg a csere-
bere üzleteket a kisvég mezit-
lábás pajtásaival.

A nagy lapos követ hagytam
utoljára. Ott állt a Csincsa-par-
ton sűrű bokrok árnyékában.
Sokféle szolgálatot tett az a
nagy kő. Odvas nagy fatönkre
mesterkedte rá valamelyik bar-
kácsoló béres. Bizonyosan pi-
henőszéknek szánta, ha az öreg
főúr kifáradt a sétálásban. De
jól lehetett használni ugrás-
lendítőnek is, honnan a Csin-
csa-patak sarába nagyon jó,
cuppanós ugrások estek. Asz-
talféle rendeltetése is volt:
rajta gyúrtuk-gyömöszöltük a
fekete sarat, amelyből kényes
paripák, büszke huszárok, lom-
pos kutyák s más egyéb szí-
vünkhöz nőtt alakok formálód-
tak. De a legfontosabb hivatása
mégis nem az asztallapé, ha-
nem az asztallábé volt. A nagy
tátongó odué. Ezt a feneketlen
üreget neveztem ki kincstá-
ramnak, legbecsesebb és leg-
féltebb jószágaim rejtekhelyé-
nek. Hogy mi minden drágasá-
ságot őrzött az az odvas fa-
tönk! Szászféle gombok százait,
sárkányeresztésre való mad-
zagot, simára gömbölyödött
mancsot, jól megfabrikált bigét,
soha nem tudni, mikor szüksé-
ges értékeket, mint drótot, szö-
get, srófot, ólom, vas, rézdara-
bokat, üres bajúszpedrő skatu-
lyákat (a kocsis, Péter bácsi
ajándékait), különféle nyomta-
tott képeket, miket az ember
a főúr szemetes kosarából ha-
lászott ki. Meg sok más drága
egyebet, — ki tudná mindet
megőszült fővel előszámlálni. De
kincs volt az, nagy kincs. És
tárháza kis emberi mivoltunk

ezerféle gyönyörűségének.

Hej — málnaerdőt, szőlő-
lugast, ribiszkebokrot, akácví-
rágot termő gyönyörű szép pa-
radicsomkert! De messze is
estünk egymástól! . . . Egyszer

csak kinyílt kapuja a kacsalá-
bon forgó tündérvárnak, kiszö-
kött a királyi és ma rogyadozó
léptekkel hurcolja görnyedt há-
tán az élet foltos-súlyos tarisz-
nyáját . . .

Karácsonyi fohász.

*Óh! Uram, ki a mennyből nézel le reám,
Kérlek, könyörgök, hallgasd meg az én imám;
Add, hogy eme megható, csodás szent napon
Egy jó magyar keresztény nő se vigadjon,
Hanem szálljon mindegyik mélyen magába,
S az égi csodát tiszta lélekkel várja.
Árasszanak csak jót, szépet a világba,
Mint derűt, fényt meleget a nap sugára . . .
Érezze mind legalább eme szent napon,
Mi a szegény elhagyottnak az irgalom,
S az elesett után, nyujtsa mind a kezét,
S emeljék, vezessék Uram feléd, feléd!
. . . S oh! Add Uram, hogy a magyar nők lelke
Az otthont meghitté, boldoggá szentelje,
Add, sok fényes szemű, boldog gyermek várja,
Kigyuljon a fenyő ezer apró lángja.
A nőn fordul meg az otthon boldogsága,
Legyen a nő benne Mária és Márta.
Csonka és letiport szegény magyar haza,
Nem lehet a magyar nő erkölce laza,
Mert a tiszta otthon a haza oltára,
S csak fehér lehet rajt a lélek virága . . .
Óh! Uram őrizd a magyar női lelket,
S emeld őt Magadhoz mindig feljebb, feljebb!*

Dr. GOSCHY FERENCNÉ
Molnár Irén.

Bácsalmáson, 1931.

Névjegyek, levélpapírok
uj évi ajándéknak, nagy választékban
kapható az
Uj Élet papirkereskedésben.

BÁCSMEGYE HUMORA.

A meleg rétes

Karácsony előtt csomagot akar küldeni a bácskai falusi néni a Baján katonáskodó fiának. A postáskisasszony átveszi az ablakon át a csomagocskát és meglepetve kérdezi:

— Mi van benne, néni?

— Rétes, kezét csókolom, jó finom túrós rétes!

— Hát csak vigye haza lelkem a csomagot és hűtse ki előbb, mert bizony ez nagyon forró, így nem veszem fel.

— Jaj, lelkem kisasszonykám, csak tessék felvenni. Tetszik tudni az én fiam így melegen szereti a túrós-rétest!

A bácskai nábob cseh inasa

Még a régi jó időkben történt. Bécsben élt báró *** földbirtokos. Karácsony napjára meghívta egy előkelő hölgy családját ebédre. A bárót azonban délelőtt nagy fejfájás vette elő. Elküldte hát cselák inasát, hogy mentse ki az előkelő családnál. Útközben vegyen egy szép csokor virágot a fiatal úrnőnek, visszafelé pedig hozzon ebédet, mert ma nem akar a kaszinóban sem ebédelni ezzel a kínzó főfájással.

Átadja a virágot a cselák és közvetíti az üzenetet. A megtisztelt hölgy egy forint borralát nyom az inas kezébe. Ez azonban méltatlankodva szól:

— Kérek még 4 forintot, mert a csokor 5 forintba került. És az úr azt is megparancsolta, hogy mivel nem jöhet el ebédre, vigyem el a kosztját haza...

Világtájak

A bácskai német faluban kérdezi a tanító:

— No Hanzi, hány világtájk van?

— Észak, kelet, dél és nyugat.

— És te merre szeretnél lakni?

— Délen.

— Miért?

— Mert ott mindig lehet ebédelni.

Átmeneti kabát

— Ez átmeneti kabát? Hiszen maga az ujságban azt hirdette, hogy átmeneti kabátot árul.

— Ez az kérem. Mert ez a télikabát sok mindenen átment.

Napkúra

Nagybeteg a jánoshalmi cigány. Végre orvost hívnak hozzá, aki azonnal kiparancsolja a dádét a napra. Ki is vánszorog az öreg, lefekszik a fűre, de a nap éppen ekkor bujik el egy felhő mögé. Keserűt sóhajt a móré:

— Sitnél te még vén bibas, de nem les kire!

A kemény tojás.

Sok dolga van az anyának, reggelire egy keménytojást tesz kisleánya elé, majd végzi tovább a munkáját a másik szobában.

— Anyukám, ez a tojás rossz!

— Ugyan Juci, hogy volna rossz, egészen friss, tegnap vettem a piacon. Csak edd meg szépen.

— Igenis. De a csőrét és szárnyát is meg kell ennem?

Nem lehet lefőzni.

Látogatóba megy egy bajai hölgy ismerőséhez. Az előszobában az új szobalány fogadja:

— Kezeit csókolom!

— Itthon van a nagyságos asszony?

— Igen, azaz hogy megparancsolta, hogy megmondjam: sürgős ügyben elutazott.

— Rendben van, mondja meg neki: nagyon örültem annak, hogy nem találtam itthon!

Az őszinte művész.

A híres bajai festő egy úrnőről portrét festett. Amikor a kép készen van, a modell így szól:

— Mester, ön hízeleg nekem.

— Muszáj vol kérem! — volt az egyenes felelet.

Miért ne?

Egyik bácskai bortermelő faluban beszélget két polgár:

— Na komán, tegnap circuszban voltam és tüzevőt is láttam. Sohase gondoltam, hogy vannak olyan emberek, akik tüzet esznek.

— Miért ne? Hiszen vannak olyan emberek is, akik vizet isznak!

Jó a szamár is!

Mucsán játszanak a színészek. III. Richárd dráma van műsoron és a címszereplő szónokol:

— Lovat! egy országot egy lóért!

A karzatról lekiált valaki:

— Egy szamár nem volna jó?

És a színész válaszol:

— Jó lesz az is, tessék idejönni!

A nagy adag.

— Miért kapok ma csak egy darab húst? Mint törzs vendég eddig mindig két darabot kaptam.

— Jaj, bocsánat uram, most látom, hogy a szakácsnő elfelejtette kettévágni.

Mákvirágok egymás között.

— Te mindig elegáns és szép télikabátot, felöltőt és kalapot hordasz, de miért veszel fel hozzá ilyen ronda nadrágot?

— Mert a kávéházban senki sem veti le a nadrágját.

Temetőben.

Egy látogatónak feltűnik, hogy egyik fejfára borulva keservesen sir egy férfiú. Zokogva ismételteti:

— Jaj, be korán meghaltál, be korán meghaltál!

A látogató részvétellel kérdezi a temetőőrtől:

— Kit sirat az a fiatal ember, talán a feleségét?

— Nem kérem, hanem a feleségének első férjét.

A gazdag nagynéni.

— Ugye tanti, van egy szép fényes krajcárom, beléd tehetem azt?

— Hogy kérdezhetsz ilyen butaságot?

— Mert a papa mindig azt mondja, hogy te egy tartós vén skatulya vagy!

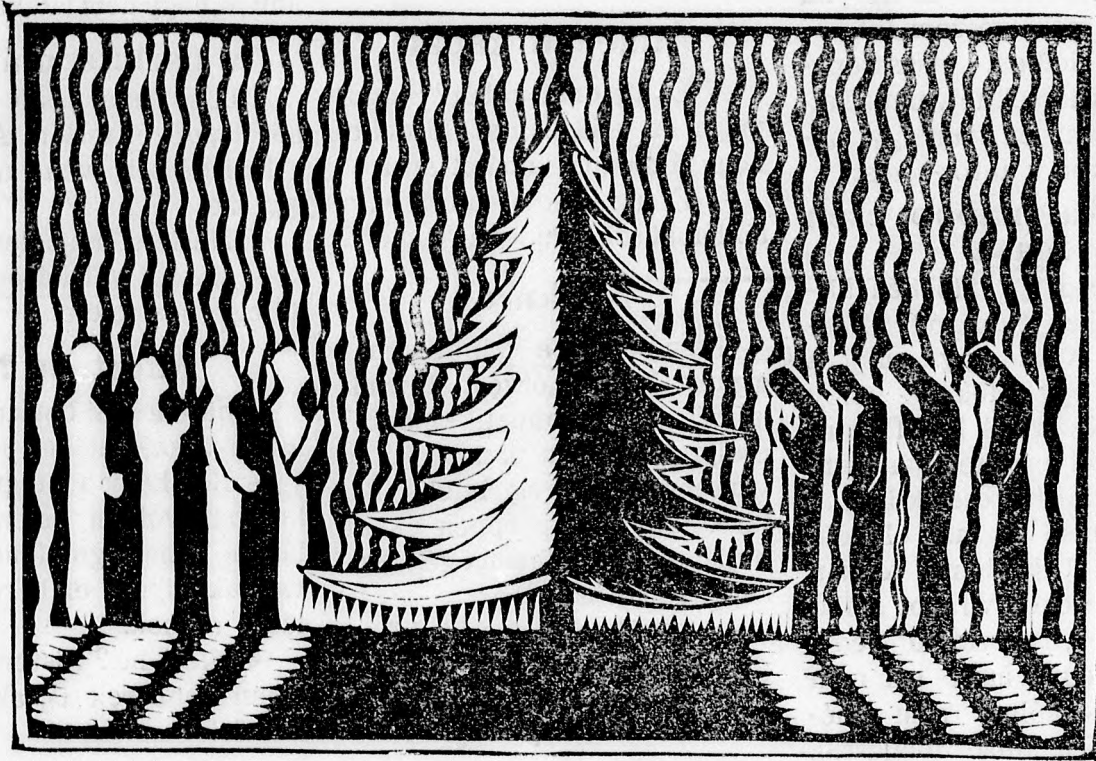
Új Hány János.

— Te csak a trénnél szolgáltál, így nem is voltál offenzívában.

— Mit, nem voltam?

— Nem is!

— Pedig látod voltam. Egy gyönyörű nagy muszka város az.

VERNE GYULA

összes kötetei kaphatók az

UJ ÉLET-ben.